

Upravništvo: Ljubljana, Knaflejeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
 Inzeratni oddelk: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
 Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
 Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
 Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100.
 Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
 Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja »Jutra« iznaja vsak ponedeljek zjutraj. — Naroča se posebej in velja po pošti prejemana Din 4,-, po raznašalcih dostavljena Din 5,- mesečno.

Uredništvo:
 Ljubljana: Knaflejeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
 Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
 Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
 Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Naša krila v razmahu nad Ljubljano

K otvoritvi ljubljanskega aerodroma se je zbralo več deset tisočev ljudi — Junaške bravure naših letalcev — Častna udeležba iz vse Jugoslavije in iz inozemstva

Ljubljana, 20. avgusta.

Za nami je dolgo pričakovana nedelja otvoritve letališča na severnih tleh jugoslovenske države. Dan, ki ostane v zgodovini našega narodnega dela za veliko bodočnost zapisan z zlatimi črkami.

Nastalo je jutro, da si lepšega nihče ni mogel zaželeti. Po rahli poletni meglici, ki je Barje z njo kdaj pa kdaj tako radodarno, je posijalo solnce z vso svojo močjo. Silni ptiči na letališču so se srebrno zalesketali, naš ponos in naša rastoča sila pod sinjim nebom.

Že rano zjutraj, od šeste ure dalje, je na letališču zavrvelo svojevrstno življenje. Strokovnjaki so pregledovali letala. Zadnja dela so se naglo bližala dovršitvi.

Pričela pa je strašiti sapa. Za polet klenih ptičev nič kaj dobrodošila. Vendar ni dosegla večje hitrosti, kakor le 6 do 8 metrov na sekundo. Vrvež je postajal od ure do ure živahnejši. Letala so se drugo za drugim dvigala in se formirala v zraku v vse mogoče oblike. Nad Ljubljano so zabrneli motorji in dramili nedeljsko razpoloženega meščana. Piloti so bili izvrstno razpoloženi in so že dopolne kazali svojo vratolomno umetnost.

Bučanje je bilo vse silnejše. Zlasti krasen je pa bil pogled na skupino sedmih letal, ki so v podobi klina zadivila slehernega. Medtem pa so še neprenehoma, približno vsake pol ure, prihajali novi gostje s svojimi letali iz držav-sosed in iz naših krajev.

Kako so prileteli

Iz Zagreba so prileteli s potniškim letalom gg. Ernest Čimic, predsednik Stola sedmice in predsednik zagrebskega oblastnega odbora Aerokluba. Sava Stojanović, pomočnik bana v penziji in član uprave Aerokluba. Veljko Ugrinič, Mavro Sessler, industrijec, Boško Lolič, tajnik, vsi člani uprave zagrebskega Aerokluba, in Boško Stojanović.

Od centralne uprave Aerokluba iz Beograda sta priletela: polkovnik Vlačić, podpredsednik, in Miodrag Paunović, član glavne uprave.

S »Potezom« Aeroputa, ki je startal v Beogradu ob 6. zjutraj, v Zagrebu pa točno ob 9. uri, so prispeli: g. Paunović s soprogo, direktor zagrebskega centra Aeroputa, Atilije Raspor in novinarji; urednik »Morgenblatt« Karlo Peharc, soutrudnik »Novosti« Vladimir Majer, pilot inž. Stanislavjevič in mehanik.

Flugleitung Celovce telefonira ob 11.: Ob 11.30 uri bosta startala dva aparata na aerodromu v Celovcu, in sicer A 48 in A 22, s katerima pridejo uradni predstavniki avstrijskih oblasti. Aparati bodo po priliki v Ljubljani okrog 12.15 ali 12.30.

Z dvema hčnima, svetlima potniškima letalom Junkers A 22 in A 48 so prileteli iz Solnograda in Celovca gg.: župan inž. Franc Pichler-Mandorf, dvorni svetnik Hofmann-Montanus, zastopnik deželne vlade solnograške, generalni direktor Avstrijskega društva za zrakoplovni promet Teutmoser, dr. Stefan Peter z Dunaja, zastopnik dunajskega in zunanjega tiska, Josef Preiss, podžupan mesta Salzburg, Leonhard Steinwender, zastopnik salzburskega tiska, pilot Kiehlhausen, Roderich Ehrlich, Wejwar Leopold, Hözl Avguštin ter namestnik deželnega glavarja koroškega Zeinitzer s soprogo in tiskovni referent koroške vlade Scheibelbauer. Ljubljana je prihod obeh svetlih avstrijskih potniških letal dobro opazila, gledalci so tudi videli, da jim borba z vetrom ni posebno igrava. Na aerodromu so drage goste po srečnem pristanku najtopleje pozdravili.

Iz Celovca je nadalje doletelo ljubko sportsko letalo Klemm z motorjem Salmson. Z njim sta prispela lastnik pilot g. Karel Knoch, industrijec iz Celovca, in Maks Grothaus, fabrikant iz Teplic-Sanova, CSR. Privedovala sta o nemirnem vremenu, posebno nad Karavankami, v predelu Ljubelja, kar smo jima radi verjeli, saj smo čutili silo vetra celo pri tleh na aerodromu. Na svoji poti sta bila nekajkrat zaradi velike vihrine v višavah v nemajhni nevarnosti. Vendar sta pristala brez vsake škode.

S tem je bil prihod gostov zaključen. Letališče je nudilo z vsemi letali, ki so bila postavljena vzdolž obeh hangarjev in na severni strani, nenavadno presenečujočo podobo. Tam, na severni strani so bila velika potniška in vojaška letala, v črti pred hangarji pa so vzbujala pozornost zašena in sportna letala. Majhna, kakor igrače, so vzbujala občudovanje, kakršnega niso bili deležni veliki stroji, ki so mrki in močni bili kakor orli proti prilikavim jeklenim vrabcem.

Množice prihajajo

Kmalu po prvi popoldanski uri so se na letališče kljub silni pripeki pričele stekati množice ljudstva iz mesta in okolice, pa tudi iz oddaljenih krajev. Zlasti je bilo opaziti živo zanimanje pri naših kmečkih fantih, ki so prihitali s kolesi, peš, pa tudi kar z vozni, kakor romarji. Proti drugi uri so se razvile po vseh dohodnih cestah nepregledne procesije. Avtomobili, vozovi, mladina, matere z otroki — vsepovsod podoba, ki človeka gane ob misli, da se skoro nihče ni zapri v kako hladno uho in užival mir poletne nedelje. Po tretji uri je tu pa tam nastajala že kar huda gneča. Ceste so bile podobne neprenehoma valovčim rekam, ki so upadle šele po treh uri.

Tako se je Ljubljana pokazala udeležencem »zračnega krsta«

Letališče je obkroženo od črnih množic. Kdor le more, pride v bližino letal. Občuduje orjaške ptiče, nemo in glasno. Zenoce majojo z glavami. Može gledajo — in vsak od njih hoče biti kar velik letalski strokovnjak.

Močen jugozapadnik je nebeška dobrota. Vročina je od trenutka do trenutka bolj neznosna. Obrobre letališča je podobno lahko se vzpenjajočim dolgem pisanim tribunam, ki rasto od trenutka do trenutka.

Bliža se tretja ura. Sapa je močnejša. Zastave na visokih drogih se sučejo, da osušeni les ječi. Okrog in okrog širnega letališča je življenje tako čudovito praznično, kakor more biti le tedaj, kadar se narod zaveda svoje rasti in dela. Okrog blagaj se tarejo vse večje množice nenohoma dotekajočega ljudstva. V restavraciji ni najti niti kotička. Vsa, ki premore nekaj drobca se je zatekel v senco po kozarec piva ali druge osvetočije pijače.

V civilnem hangarju je pa pravi vrt. Delavci mestne vrtnarije so ves hangar okrasili z venci iz smrekovih vejic in postavili ob stenah okrog sedežev palme in drugo eksotično drevje. Ko ne bi bilo rumene lesene konstrukcije, temveč le sinje nebo, bi človek dejal, da je v oazi. Neprenehoma prihajajo častni gostje, ki se javljajo pri novinarski mizi, ki je nekak center vse poročevalske, pa še celo menda tudi malo letalske službe.

Kakor veliki topovi stoji pred vojaškim hangarjem vzdolž letališča proti železnici razpostavljeni veliki aeroplani, na čelu pa je majhni aerotaksi Aeroputa, poleg njega veliki Farman Goliath s tremi motorji in tremi propelerji. Zares se vsiljuje primera med svetopisemskimi Goljatom in malim Davidom. Poleg njiju je tretje civilno letalo, potniški Potez, s katerim se bomo vozili iz Ljubljane v Zagreb. V nadaljnji vrsti stoji mrkih sedem Breguetov.

Na črti desno od civilnega hangarja pa stoji civilna letala najrazličnejših tipov in velikosti, v srebrnem, plavem in rdečem, njihovo družbo izpopolnjuje kakor skromna ovčica breznotorno letalo.

Čete skatov prejemajo poslednja navodila in že hite pomagat, kjer je le treba. Izvrstno je organizirana sanitetna služba pod vodstvom dr. Misa, v pripravi je 12 samaritanov in 6 samaritanek, razdeljenih v 4 patrulje pod vodstvom 4 zdravnikov. Na razpolago sta dva reševalna voza, in sicer oni ljubljanske občine in Higienskega zavoda.

Samo 39 mož . . .

Za red skrbe ljubljanski stražniki in nekateri orožniki, vsega skupaj samo 39 mož. Pri dohodih so za pomožno varnostno službo razpostavljeni majhni oddelki vojaštva. Napeljana je med obema hangarjema in še nekaj izven njiju okrog 400 m vrvi in razpostavljenih je 100 belih zastavic. Okrog letališča pa patrolirajo štirje policisti na konjih. Vsa ta, zares skromna varnostna služba, z lahkoto zmaguje red, kajti vsa množica je sama bila vzorno disciplinirana in prav nikjer ni dajala povoda za intervencijo varnostnih organov.

Ceprav se je, kakor že omenjeno, izprva zdelo, da bo izredno huda vročina zadržala mnoge ljubljance in jih nagnala raje k hladnim vodam, je vendar dotok na letališče bil rekorden, prav gotovo še večji, kakor pred leti ob prvem letalskem mitingu. Silovit je bil naval na oba posebna vlaka. Železniška uprava je računala na svojih 3000 potnikov, dejansko pa se je nakopičilo na peronu in pred kolodvorom

vse črno ljudstva. Že s prvim vlakom se je odpeljalo okrog 2500 ljudi, pri drugem pa je bil naval tako silen, da so morali garnituro izdatno podaljšati za nekaj prostornih vagonov, v katerih je bila taka gneča, da so jedva čakali, kdaj bodo po kratki, mučni vožnji, lahko zopet svobodno zadihali tam zunaj na polju. Potniške blagajne so morali zapreti, nakar je z ostala množica navallila na razpoložljive avtobuse, ki so nenehoma vršili promet. Tisoči in tisoči pa so se kar peš odpravili proti letališču. Čeprav so glavne ceste bile skropljene, se je vendar dvigal prah, kakor da gredo Turki v deželo.

Tako velikega parka avtomobilov še ni bilo pri nas, kakor tokrat zadaj za aerodromom. In koles cele trume! Najvidnejši dokaz, da so prihitali na miting ljudje iz mnogih oddaljenih krajev, prav gotovo iz vse Slovenije.

V pričakovanju

V okrašenem civilnem hangarju, v katerem je razpostavljenih deset širokih vrst stolov, venomer narašča število častnih gostov. Predstavniki vse ljubljanske družbe z odličnimi gosti iz Zagreba, Beograda, Novega Sada, Sarajeva in od drugod, zastopniki vseh naših društvenih stoev uradniški in vojaške hierarhije, združeni in korporaciji. Zunaj vsenaokrog pa množica tvori presenetljivo pisan, živ okvir letališča. Zlasti ob prihodu drugega posebnega vlaka iz Ljubljane se vsipajo celi roji ljudstva, ki se nato kar razlije in razgubi od stranice aerodroma, ki ima pol milijona kvadratnih metrov prostornine in ga v pol ure komaj prehodiš.

Funkcionarji Aerokluba imajo še celo kopo drobnih opravkov. Urediti je treba mikrofoni, postavljeni na govorniški oder levo pred civilnim hangarjem. Zato od časa do časa zadoni zdaj gromko, zdaj hrapavo skrozi zvočnike: »Halo, halo, pristopajte k Aeroklubu!«

Naši domači piloti so v vsestranskih pomenkah z oficirji. Vojski spravljajo v vrsto pred vojaškimi letali civilna letala, ki se vsa svetlikajo in solncu, ko jih poveljnik tirajo preko letališča. Zdajci je vsa pozornost posvečena »Hawkerju«, ki je prvi v srednji vrsti in se ves sveti kakor srebro. Tam okrog njega se motajo oficirji v belih bluzah, med njimi današnja glavna »asa« kapetana majhni Džal in stasiti Bajdak. Na 30 rdečih jamborih plahutajo zastave proti severu, vse je razigrano, vse v napetem, nervoznem pričakovanju.

Pozdrav gostov

Ob 15.20 je stopil na govorniški oder predsednik ljubljanskega aerokluba g. Radu Hribar, ki je v kratkem prisrčnem govoru pozdravil številno družbo. Njegov pozdrav so gromko prenašali zvočniki. Imenoma so bili pozdravljeni med drugimi: prometni minister inž. Lazar Radivojevič, ki se je nalašč k današnji svečanosti pripeljal z Bleda v Ljubljano; zastopnik vojnega ministra in namestnik komandanta letalstva brigadni general Milojko Janković, ban dr. Marušič, zastopnik komandanta Dravske divizije general Antonin Pečič, ljubljanski župan dr. Puc z županoma Most in D. M. v Polju in s številnimi občinskimi svetniki ljubljanskimi, rektor univerze dr. Matija Slavič, finančni direktor dr. Ljudevit Valjavec, želez. direktor Josip Cugmus, poštni direktor dr. Janko Tavzes, predsednik Zbornice za TOI Ivan Jelačin, zborniški generalni tajnik in minister n. r. Ivan Mohorič, Dragotin Hribar, bivši prvi pred-

sednik ljubljanskega aerokluba itd. Nadalje je veljal poseben pozdrav zastopnikom deželnih vlad Solnograške in Koroške, zastopnikom mestnih uprav Solnograda in Celovca, predstavnikom avstrijskega letalskega prometa, zastopnikom aeroklubov, centrale v Beogradu ter oblastnih odborov v Zagrebu, Mariboru, Sarajevu, Osijeku in Skoplju. Nadalje so bili pozdravljeni senatorji in narodni poslanci, ki so se zbrali skoro polnoštevilno. Med oficirskim zborom je govornik posebej pozdravil komandanta letalske brigade v Zagrebu, podpolkovnika Radoviča, načelnika civilnega oddelka letalske komande podpolkovnika Drakuliča, vse komandante vojnih edinic in poveljstva ljubljanske garnizije ter ostale oficirje. Poleg avstrijskih predstavnikov je prisel iz Celovca tudi naš generalni konzul Mirošević. V nadaljnjem govoru je g. Hribar pozdravil še člane ljubljanske konzularnega zbora ter predstavnike vseh naših uglednih društev in korporacij. Prav prisrčno je g. predsednik pozdravil tudi naše novinarje, ki so s poštvovanjem in polnim razumevanjem pomagali ustvariti veliko zamisel ljubljanskega aerodroma, zaključil pa je z nekaterimi toplimi besedami, namenjenimi našim civilnim pilotom in vsem ostalim dragim gostom, ki so danes v tako častnem številu prišli proslaviti praznik ljubljanskega Aerokluba in obenem vsega jugoslovenskega letalstva.

Blagoslovitev aerodroma

Nato so svečeniki treh veroizpovedi izvršili blagoslovitev. Prvi je stopil na oder kanonik dr. Kimovec in slovensko izrekel blagoslovitev ter poškropil letališče na vse štiri strani. Obrede je občinstvo spremljalo stoji. Daljši obred je nato izvršil pravoslavni prota Budimir, za njim pa z lepo molitvijo muslimanski vojaški imam Ahmetatešević. Vsi trije svečeniki so opravili svoje obrede vznešeno in svečano.

Nato pa se je pojavil na govorniškem oderu zastopnik ministra vojske in mornarice, namestnik komandanta letalstva, brigadni general Milojko Janković, ki je otvoril letališče z naslednjim jednatim, razločno podanim govorom:

Govor župana dr. Puca

Nato je stopil na govorniški oder ljubljanski župan dr. Puc in v naslednjem, lepo oblikovanem govoru dostojno povdaril pomen otvoritve aerodroma:

»V času najtežje gospodarske krize se nam je posrečilo, da smo dosegli že več let zaželjeni cilj, svoje letalsko postajališče, aerodrom. V prvi vrsti gre zahvala za to našemu Aeroklubu, njega predsedniku g. občinskemu svetniku Radu Hribarju, narodnemu poslancu g. dr. Rapetu in našemu podžupanu g. prof. Jacru. Seveda bi kljub temu ne uspeli, ako nam ne bi šle na roko naše oblasti, zlasti letalska komanda, kateri moram izreči posebno zahvalo. Hvala tudi banki upravi, sreškemu cestnemu odboru ter županoma občine Moste ter D. M. v Polju, ki sta z veliko uvidevnostjo pomagala odstraniti težkoče. Hvala iskrena vsem, ki so pomagali!

Z današnjim dnevom je Ljubljana vključena v letalsko omrežje. Mnogo ožje in intimnejše smo zvezani odslej z ostalo našo domovino. Razdalja do Zagreba ne pride več v poštev, Beograd je dosegljiv v pičlih treh urah, a do Jadranskega morja, do katerega smo imeli doslej skrajno neugodne in zamudne zveze, bo tako re-

koč samo mal skok. Posli, za katere smo trebali doslej nekaj dni, bodo opravljani v nekaj urah.

Toda odslej smo tudi član v omrežju mednarodnih letalskih zvez Slovenija z Ljubljano leži tam, kjer se križajo evropska pota, vodeča od vzhoda na zapad in od severa na jug. Na cesti, ki vodi od Carigrada preko Beograda in Milan in Pariz, ter oni, ki vodi od Severnega morja preko Berlina, Prage, Solnograda, Dunaja in Gradca do Jadrana, leži tudi Ljubljana. V sredi svetovnega prometa smo in od nas je odvisno, kako bomo izkoristili to ugodnost.

Ogromnega pomena je ta okolnost za naše gospodarstvo. Ne dvomim, da bodo znali izkoristiti naši trgovci te zveze, ki bodo omogočale najhitrejšo izvozišjsko službo, izrabo konjunktur, brzo sklepanje pogodb in njihovo izpolnitev. Nič manjšega pomena pa ne bo za kulturno zblizanje med nami in drugimi narodi ter za medsebojno spoznavanje. V današnjih časih le prečestokrat vidimo, kako čisto pride od mednarodnih konfliktov zaradi nepoznanja razmer, gospodarskih in kulturnih, političnih in socijalnih, in pa zaradi nepoznanja mentalitete narodov. Časopisje zapadne in severne Evrope, ki ga prejmemo sedaj šele takrat, ko ni več aktualno, bomo po večini mogli čitati še isti dan, ko bo izšlo. Kulturni stiki se bodo poglobili, turizma in tujski promet, ki bosta zaradi letalskih zvez pospešena, pa bosta omogočila vsemu svetu pravico ocenjevati našo kulturo in civilizacijo.

Ves svet je postal odprt in dosegljivejši. Za kar so rabili naši pradedje leta, je za nas vprašanje dni. Za kar je ravnal realni fantast Jules Verne še dneve, potrebujemo mi le ure. V istem življenjskem razdobju moremo doživeti desetkrat in stokrat več, kakor so doživeli naši očetje; naše življenje je že s tem postalo pestrejšje in bogatejše.

Gospodarskim in kulturnim potrebam naj služi to letališče. Naj pospešuje mednarodne zveze in tako služi utrjevanju miru med narodi. Ali vzgaja naj ptiče jeklene, neustrašenih src, nezumljive volje in neskončnega poguma, ki bodo ponosno pluli pod nebeskim svodom tudi kot varuhi meja in naše narodne integritete nasproti vsakemu, ki bi se je drznil dotakniti. Mirneje bomo gledali v bodočnost, ko bomo videli krožiti nad nami sokolske ptice. In poznavajoč junško čustvovanje naših fantov in njihovo neustrašenost, vemo, da se bo njihovo število množilo od dneva do dneva.

Tu se moramo spomniti dveh takih fantov: Rusjana in Zupančiča, katerih imeni so danes svetila na naših hangarjih. Kako bi bili veseli, ko bi vaju mogli imeti v svoji seriji današnjih dan! A vemo, da blagoslovljata naše uro tuoi od tam, kjer ležita, saj sta oba našla mir v dovačiji zemlji, v sveti Jugoslaviji. Spomni na vaju samo povzdiga svečanost današnjega dne, ko vemo, da smo storili zopet korak naprej za blagor našega naroda, naše države. Na zemlji, na morju in v zraku hočemo služiti narodu in domovini, na zemlji, na morju in v zraku bomo delali za moč in slavo Jugoslavije!

Govor župana dr. Puca je množica sprejela z iskrenim pritrjevanjem.

Zastopnik vojnega ministra otvarja letališče

»Gospo in gospodje! S pobožnim činom, ki je bil zdajje izvršen, je bil blagoslovljen ljubljanski aerodrom, s tem pa je bila tudi izvršena pomembna etapa v razvoju ne samo našega letalstva, temveč tudi gospodarskega in splošnega kulturnega razvoja naše domovine.

Velik in pomemben je ta dogodek, ker se z njim ta naša najbolj cenjena, najbolj kulturna in najlepša pokrajina veže v brezbrezju po najhitrejši in najlažji poti z vsemi deli sveta, služec na ta način najboljšje ne samo lahkotni izmenjavi gnote in duha, marveč tudi ideji splošnega mira, bratstva, ljubezni med narodi in solidarnosti narodov v obče, posebej še za srenejšo bodočnost človeštva.

Naša država, ki tako visoko pojmuje pomen letalstva, si prizadeva, v kolikor ji težavne gnotne prilike ne dovoljujejo, da letalstvo zavzame ono mesto, ki mu po važnosti pritiče. V tem svojem stremeljenju išče država zaslombe in podpore tudi v zasebni iniciativi in v zasebnem delu. V tem prizadevanju moramo vsi biti združeni, kakor da smo en sam, prežeti z isto mislijo in željo, da delujemo za jačanje našega letalstva.

Ministrstvu vojske in mornarice je pripadla velika in težka misija, da v vsej državi ustvari osnove letalskega prometa. In glejte, v tem svojem prizadevanju doživlja danes ta redki in pomembni čin — da lahko otvori ljubljanski aerodrom. V tem svečanem trenutku naj bo naša prva misel namenjena našemu najvišjemu zaščitniku in največjemu poborniku našega letalstva, našemu viteškemu in ljubljnemu kralju, kateremu izražamo svojo neomejeno vdanost in hvaležnost z vzklikom: »Naj živi Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I. in njegov vzvišeni dom!«

Gromko je množica povzela vzklik, iz zvočnikov pa je donela himna. Svečan prizor. Tišina po vsem letališču, oni v uniformi salutirajo. Slednjič zaključil g. general:

»Proglajšujoč v imenu g. ministra vojske in mornarice otvoritev aerodroma, ga iz-

ročam v promet domačin kakor inozemskim društvom za letalski promet z željo, da posluži procvitu našega letalstva, napredku tega kraja in naše države ter prijateljskemu sodelovanju med narodi!

Pozdravni let

Stoječ ob mikrofonu na govornišnem odru napoveduje šef letalskega centra dr. Stane Rape pozdravni let domačega letala »Lojzeta« in najhitrejšega vojnega letala »Hawkerja«. — »Lojzeta« pilotira naš domači junak Colnar, »Hawkerja« pa vrli kapetan Džal. Ze je Colnar visoko v zraku in daleč izven letališča, menda že nad Ljubljano, ko zabrni »Hawker« in se v burnem zaletu požene v sinjino. Prav kmalu dobiti »Lojzeta« in že skupno v krogu dostojanstveno pozdravljata novo letališko polje. Džalovo letalo — moistrovina letalske tehnike na vsem svetu — je kakor besen zmaj, a »Lojze« sledi kakor pohlevna, okrvavljena lastavica. Srečno pristane oba in pozdravni let žanje najvišjehvalno pohvalo vsega občinstva okrog letališča.

Tekma sportnih letal

Pozornost, ki jo je nase navezal ta pozdravni polet, se stopnjuje, ko takoj nato napove dr. Rape brzinsko handicap tekmo sportnih letal. Prvi starta najpogostejši »Pelikan« (100 km na uro. Tako dalec smo že!) pilotira ga Gabriel Vodišek. Sledi mu »Gipsy Moth«, ki ga pilotira Vojislav Popović iz Sarajeva. Nato »Fizir«, last Aerokluba v Beogradu, pilot Samo Milovanović, arhitekt. Nato »Sim 8«, takisto last beograjskega Aerokluba, pilotira pa ga Rodoljub Milovanović, student prava. Oba Milovanovića sta kot pilota dobro znana in spadata med najboljše rezervne aviatike.

»Lojzeta«, ki razvija 175 km na uro, pilotira seveda njegov mojster Janko Colnar. Letalo sarajevskega Aerokluba pilotira znani akrobat podporučnik Voja Popović. S »Puss-Mothom« starta Mijo Janković, popularni pilot vrdke Bač'a iz Vukovara, ki se bori za barve ljubljanskega Aerokluba. Zagrebški Aeroklub tekmuje s sličnim letalom, ki ga pilotira Vico Krelija.

Občinstvo navdušeno sledi sijajni tekmi, v kateri si »Lojze« sijajno pribori prvenstvo. — Nagrada za zmagavca je bila postavljena na okrašenici mizici ob vhodu v hangar Edvarda Rusijana: bronasti kipec princa Pavla.

Vojna letala v klinu

Po končani tekmi sportnih letal je startala skupina sedmih vojnih aeroplanov. V krasnem dvigu z letališča so se formirali v klin in pričeli krožiti v brezhibni formaciji nad letališčem. Medtem je prišlo letalo iz Beograda, od koder je odletelo ob pol 14. uri in prišlo v dveh urah in pol v Ljubljano.

Skupina vojnih dvosedov se v krasnih lokih posameznih letal razkropi in se pripravljata na pobiranje poročil. Sredi letališča sta bila postavljena dva droga, zvezana med seboj z vrvjo, na kateri so bila pripeta poročila. Letalo je imelo na repu dolgo vrstico, s katero je tik nad zemljo letelo preko označenega prostora, tako da sta se ob vrvi zapletli in ju je letalec spremljevalec lahko potegnil s poročili vred v avion.

Potniško letalo avstrijske zrakoplovne družbe odhaja z odličnimi gosti v Salzburg, da se se nočjo udeležijo tam svetanih iger na prostem. Množica gledalcev jim viharno vzklika v slovo. Srebrni pičji pozdrav vrača v krasnem krožnem letu, nato pa izgine v gorenjsko stran.

V pričakovanju katastrofe

Sledila je točka s padali. Iz skupine petih vojnih dvosedov v višini 600 m se je nenadoma zabliskalo: iz letal so skočile štiri svetle sence. Nastopil je trenutek grobne tišine. Tu pa tam se je začel vzklik, v katerem je bilo čuti ne malo groze. In res, četrti padobran se je razvil šele po kakih 500 m. Z bliskovito naglico se je bližal k zemlji. Množici je zastal dih. Bilo je slišati še silno bučanje motorjev. Vse je čakalo katastrofe. Potem pa se je beli klubek nenadoma zasvetil v solncu. Množica se je oddahnila. Padalo se je navidez za nekaj trenutkov ustavilo in potem pričelo lepo plavati proti zemlji. Ko je »pogumni« letalec prispel na zemljo, je ta ali oni malo čudno gledal, zakaj se prav nič ne gane. Ali uganka je bila kmalu pojasnjena: neki reditelj je skočil na sredo letališča in slovesno dvignil — vrečo peska, jo prijel na zadnjem koncu in v veliko veselje gledalcev iztresel nemarno vsebino, zaradi katere je bilo toliko strahu. Ostala padala so prispela na tla točno kakor je predpisano.

Borba v zraku

Nato je startal vojni dvosed, za njim pa enosed Devotina. Pričela se je zračna borba, v kateri je podlegel dvosed enosedu. Nad vse zanimivo je bilo opazovati enosed, ki je sledil dvosedu neprenehoma za repom, da ga stropnice iz dvoseda niso mogle dobiti na piko. Vojni dvosed je vodil pilot stiglič, enosed pa pilot Blagojevič. Nekaj časa se je dvosed sicer sijajno izmikal v krasnih zavojih, toda enosed se ni nič manj okretno približeval in je bilo zelo lahko kar brez fantazije videti, da je vojni dvosed dobil že precejšnjo serijo strelav v svoj trup. Nekajkrat je dvosed tudi sam naskočil enosed, ta pa se mu je v trenutku izvil in ga napadel od zadaj, da bi moral strmoglaviti na zemljo. S porazom vojnega dvoseda je bila borba, povsem jasno zaključena in sta obe letali pričeli delati loopinge in druge vratolomne ščine v zraku. Navdušeno pozdravljena od silne množice gledalcev sta pilota stiglič in Blagojevič končno pristala in izstopila iz svojih letal.

Kapetana Džal in Bajdak junaka dneva

Sledila je najbolj napeta izvedba akrobacij v zraku z letali »Hawker« Rolls-Roys. Vrli kapetan Džal se je v elegantnem loku dvignil z letališča in kmalu dosegel višino 1000 m. S hitrostjo 360 km na uro je pričel izvajati tako vratolomne akrobacije, kakršnih Ljubljana še ni videla, pa tudi še marsikatero drugo mesto na svetu. Kapetan je nekaj sekund potem, ko je dosegel višino 1000 m, že tvegaj hrbtati let, iz katerega je preskočil v višjak. V sinji barvi se je letalo svetlilo srebrnobelo. Ali ob tej lepoti tehnike 20. stoletja se človek ni imel časa izgubljati. Kapetan Džal je iz višine pričel nikrati proti zemlji. Tonó, to je pad letala proti

zemlji, da se vrtil spiralo okoli svoje osi, je marsikomu povzročil trenutek groze. Toda kapetan Džal se je spet 50 metrov nad zemljo v trenutku dvignil in že letel na hrbtu, napravil looping, spet tonó, in je viharno pozdravljen pristal. Za njim se je dvignil njegov drug, znani in drzni letalec Leonid Bajdak. Izvajal je skoro iste točke kakor kapetan Džal, le s tem razlikom, da se je povzpel v višino 1500 m in več in od tam pikiral proti zemlji. Tudi on je žel viharen aplavz, ko je pristal.

Za temi res smrtno nevarnimi izvedbami dveh naših najboljših in hkrati tudi najpredrežnejših pilotov se je dvignil v zrak predsednik Aerokluba Rado Hribar, da uniči znamenito »križarko«, ki je pred tedni strašila po ljubljanskih ulicah in zdaj čakala svoje usode na letališču. Predsednik Hribar je imel čudovito srečno roko. V elegantnem loku se je približal ladji in jo z nekaj bombami razbil, da je bilo videti na mah je ostanke ogradnja, ko so se razpršili debeli oblaki dima.

V toplen poletnem večeru

Zaradi močnega vetra so morale akrobacije domačega artista Janeza Mrvarja izostati. Solnce je že zahajalo. Glava so se pričele ohlajati. Na vrsto je prišla publika. Ljudje, ki so se bili prigrisali za letenje, so obsuli potniška letala, ki so se dvigala

drugo za drugim. Marsikatero materinako srce je zatrepalo, ko sta se sin ali hčer drnila zapustiti zemljo.

Počasi se je zvečerilo. Množica se je razhajala. Dva dolga, dolga vlakla sta odpejala le neznaten del gledalcev, avtomobilisti in avtobusi drugi mali del, ogromna večina pa se je vračala peš v Ljubljano in v vasi okrog letališča.

Se dolgo v pozni večer so nad letališčem bučali motorji. Potniška in sportna letala kar niso zadostovala za veliko število tistih, ki so se prigrisali, da zlete prvič v zrak. Vojaški piloti so smehljaje se zasedli svoja pilotska mesta pred motorji in sprejeli zdaj tega, zdaj onega in se dvignili v višave, da bi jih čim več dozevalo zmagoslavje naše tehnike.

Joj, kako čudovito so zaupali vsi vrtilim pilotom, tem krepkim dušam, tem junakiškim srcem!

Nedvomno sta pa bila junaka dneva tihi, skromni kapetan Džal, doma tam iz romantične Bosne, in kapetan Bajdak, sin široke ruske stepe, visok, stasit, krepke rasti, otroško ljubezniv v pogovoru, a neizmerno srčan in smel v zračnih višavah. Kakor kapetan Džal, tako je tudi kapetan Bajdak s svojim vratolomnim tonojem, ko sta se spuščala iz višine 1000 metrov in več proti zemlji, spiralo okoli letalove osi zadivil vsa velikansko množico, ki ji je zastal dih od doslej ji povsem neznanega trepeta. Ne-

kajkrat sta se oba približala v najhitrejšem letu tako blizu tal, da so ljudje v strahu sklonili glave in od začudenja pa tudi od groze neprenehoma vzklikali. Takih pilotov svet najbrž nima veliko. A to, kar je tvegaj kapetan Bajdak, da se je z vrto-glave višine 1500 metrov spustil proti zemlji brez motorja, preseda že vsako mejo preprostega človeškega razuma. Bila sta to dva tekmovalca brez primere, srčna do skrajnosti, z živci, ki že ne morejo biti več človeški.

Tako je potekel dan, ki ostane v zgodovini jugoslovenskega letalstva nepozaben praznik.

Bil je to praznik, ki je sleherni pokazal svojo voljo, dati narodu po tolikih borbah v preteklosti veličino, da ga postavi v vrste narodov, ki so imeli srečnejšo preteklost kakor naš.

Disciplina, ki so jo danes pokazale vse silne množice, nas lahko navdaja z zadoščenjem in ponosom. Njegov gre tudi glavna zahvala, da pripravljena reševalna služba, ki so se ji poleg drugih zopet stavili na razpolago naši vrli samaritani, ni imela prilike intervenirati zaradi kake nesreče. Opravka je imela le z ljudmi, ki jim je postalo slabo zaradi velike vročine.

Tako je bil današnji dan v vsakem pogledu lep in vesel, nado in pogum vzbujajoči praznik.

VIHAREN KONGRES JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSTVA

Ob udeležbi okrog 2500 učiteljev in učiteljic iz vse države je bil včeraj v Ljubljani otvorjen letošnji učiteljski kongres

Ljubljana, 20. avgusta 1933.

Po seji glavnega odbora in po verifikacijski delegatski konferenci, ki sta se vršili včeraj, je bil danes prvi glavni dan kongresa Jugoslov. učiteljskega združenja, na katerega je prispelo v Ljubljano iz vseh krajev države okrog 2500 učiteljev in učiteljic. Unionska dvorana je bila že pred začetkom zborovanja polna do zadnjega kotička. Razpoloženje med zborovalci je bilo ves čas živahno razgibano in skupščina je že dopoldne, dasi na dnevnem redu ni bilo kakšnih posebnih točk, imela prav živahen potek. Oder dvorane je krasila velika državna trobojnica in slika Nj. Vel. kralja. Dasi je v unionski dvorani dobro poskrbljeno za ventilacijo, je že od jutra začela priškatati precejšnja vročina in zborovalci ter zborovalke so se ves čas pahljali s poročili in navodili, ki so jih imeli v rokah, obenem pa so z vso nabeto pozornostjo sledili izvajanjem govornikov.

Ko je kmalu po 9. uri predsednik JUJ g. Damjan Rašič otvoril zborovanje, se je v svojem govoru najprej spomnil Nj. Vel. kralja kot najvišjega zaščitnika domovine, zlasti pa kot najvišjega protektorja ljudske prosvete in učiteljskega stanu. Vsa dvorana je ob kraljevem imenu priredila burne iskrene ovacije. Na to je bila na predsednikovo predlog poslana s skupščine naslednja

udanosna brzojavka:

»Jugoslovanski učitelji, zbrani na svoji trinajsti glavni skupščini v Ljubljani, pozdravljajo svojega ljubljenskega kralja in obljublajo, da bodo zvesto služili njegovim prizadevanjem za dobro domovine in jugoslovenskega naroda. V zvesti službi in vdanosti do Nj. Vel. so učitelji srečni, da s svojim vztrajnim delom negujejo enotnega duha hrabrega naroda za napredek Jugoslavije, v čast in slavo vladavine Nj. Vel. kralja.«

Ko je zbor v burnim odobravanjem sprejel vdanostno brzojavko na znanje, sta bili navdušeno sprejeti še pozdravni brzojavki predsedniku vlade g. Sršiču in ministru prosvete dr. Stankoviču z izrazi upanja, da bosta zmirom naklonjena njihovim borbam za povzdigo jugoslovenske narodne šole.

Nagovor predsednika Rašiča

Zatem je predsednik g. Rašič izpregovoril: Jugoslovanski učitelji in JUJ imajo v svojem vsakdanjem delu zmirom pred očmi visoka načela nacionalne ideje. Ta načela so: negovanje jugoslovenskega nacionalizma, gojitev in izpopolnitev vseh dobrih rasih lastnosti, utrjevanje ideje o narodnem edinstvu, odstranjevanje tujih besed iz ljudskega govora in postopna izgraditev enotnega književnega jezika, spoštovanje vsake priznane vere in naglašanje verske strpnosti, delo, da postane ime Jugosloven naša skupna svetinja, kakor je naša svetinja ime domovine Jugoslavije, propagiranje pravičnosti glede enakomerne razporeditve nacionalnega premoženja v zvezi z omejevanjem privatne lastnine, tako da bo zagotovljeno dostojno življenje vsaki rodini. — Vodja jugoslovenskega naroda, naš zvišeni in viteški kralj je v svojem pismu jugoslovenskim učiteljem rekel, da so učitelji graditelji narodne duše in da mora biti JUJ steber jugoslovenskega nacionalizma. Lahko rečemo, da so jugoslovanski učitelji v ogromni večini verni nosilci jugoslovenske nacionalne ideologije in da je JUJ v pravem smislu nacionalna ustanova.«

»Vsi smo nacionalisti!«

Pri zadnjih besedah g. predsednika je završalo po dvorani in šum je kmalu narasel, da njegovih izvajanih niti v prvih vrstah ni bilo mogoče več čuti. Zborovalci so v velikem številu protestirali proti predsednikovi besedi, da bi bili naši učitelji samo »v ogromni večini« nosilci jugoslovenske ideologije in med hruptom so se neprestano ponavljali medklici: »Jugoslovanski nacionalisti smo vsi« — in pa zahteva, da predsednik popravi svoje izjavo. Šele ko je predsednik dal znamenje, da jemlje na znanje to enodusno manifestacijo našega učiteljskega za jugoslovensko nacionalno idejo, se je vihar v dvorani polegel.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je g. predsednik podčrtaval potrebo novih šolskih zgradb, za kar so v prvi vrsti potrebne večje podpore od naših občin in od banknih uprav. Vprašanje napredka našega šolstva pa v veliki meri zavisi tudi od učiteljev samih in od njihove sposobnosti, da pridobijo ljudstvo za gradbo novih šol in za vzdrževanje starih. Gradnja in vzdrževanje šol bosta zadajala stalne težkoče vse dotlej, dokler ne bo država sama vzela nase tega najtežjega posla.

Stalnost učitelja v kraju, kjer služi, je splošna potreba šole, učiteljev in kulturnega dela med narodom. Načrtujemo se, da bo kmalu uslišana prošnja, da se učiteljem vrne stalnost.

Novi učni načrt, ki ga je prosvetni minister že podpisal, pomeni velik napredek za osnovni pouk. Vprašanje črkopisa in vprašanje učbenikov so najvažnejši problemi osnovnega šolstva, ki jih je treba rešiti tako, da bomo imeli enotno pisavo in enotne državne učne knjige. Na koncu svojega otvoritvenega govora je g. predsednik zapisal vse tovariše in tovarišice. Da naj vsi po svojih močeh pripravijo, da bo skupščina s svojim pozitivnim delom dvignila ugled JUJ in vsega učiteljskega stanu.

Častni gostje

Nato je predsednik po vrsti pozdravil vse odlične predstavnike: Nj. Vel. kralja je zastopal general Antonij Pečić, ministar prosvete načelnik g. Kasumović, dočim sta se ministra dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj opostila. Dalje so bili prisotni ban dr. Marušič, župan mesta Ljubljane dr. Dimko Puc, senator dr. Valentin Rožič, prvi podstarosta SKJ br. Engelbert Gangl, namestnik komandanta divizije, rektor univerze dr. Slavič z znanim našim pedagogom univ. prof. dr. Ozvaldom, inšpektor prosvetnega oddelka za srednješolski pouk pri banski upravi prof. Vrhovnik, banovinski šolski nadzornik Andrej Rape, direktor učiteljskega Nande Marolt, zastopnik profesorskega združenja, dalje združenja meščanskih šol, Slovenske šolske matice, Društva Šola in dom, Društva upokojenih učiteljev ter predstavniki jugoslovenskega tiska in mnogi drugi gosti.

Pozdravi

Od vseh strani pa je skupščini prispelo tudi veliko število pozdravnih brzojavk. Tako so med drugimi želeli skupščini najlepšega uspeha Jugoslovensko profesorsko društvo (osrednji odbor v Beogradu), prosvetni šef Mazl, komandant dravske divizije general Cukavac, Narodna odbrana, dvorna dama Vračarjeva ter Zveza mladih intelektualcev v Mariboru, ki je pozvala zborujoče učitelstvo, naj se pri snovanju načrtov za novo stanovsko borbo spominjajo tudi svojih brezposelnih tovarišev.

S toplim odobravanjem je sprejela skupščina tudi pozdravno pismo Mednarodne federacije učiteljskih društev iz Pariza, ki naglašala veliki pomen čim tesnejših stikov med učitelji vseh dežel in perečo potrebo, da organizirano učitelstvo čim krepkeje zastavi vse svoje moči za idejo splošnega sodelovanja med vsemi narodi.

Ban dr. Marušič

Je izrekel zbranim učiteljem prisrčno dobrodošlico v Ljubljani, ki je v zadnjem času postala pravo mesto kongresov. Pozdravil jih je kot krvne brate in kot krepko falango narodnih prosvetiteljev in neomajnih nosilcev narodnega edinstva: »Milijoni dece grede vsak dan skozi vaše umetniške roke, da jim izoblikujete duše in da napravite iz njih dobre državljane. Vaše kulturno delo ni in ne more biti v nasprotju s intencijami nobene cerkve in nobene vere. Toda na tem svojem področju morate biti neodvisni od vsakega vnanjega vpliva. Pa ne samo kot učitelji dece po šolah, tudi kot prosvetitelji naroda so vam naložene ogromne naloge in vi jih verno izpolnjujete. Tudi zato vam gre vsa naša najtoplejša zahvala!«

Nato je pozdravil kongresiste župan bele Ljubljane g. dr. Puc:

»Kdor vzgaja mladino, pripravljaj bodočnost naroda in ta bodočnost bo dobra ali slaba, kakršna je vzgoja. Naloga učiteljskega je, da uči naše otroke vsega, kar potrebujemo za življenje, predvsem pa, da jim da kulturo srca in ljubezen do človeka, do naroda in domovine. Noben človek in noben narod ne sme iti v življenje z iluzija-

mi. Del sreče je zmirom dosegljiv samo z delom in žrtvijo. Priprani smo, da je vaše delo vsikdar prežeto tega duha in najbolj iskrenega patriotizma. Naši beli Ljubljani bodo jugoslovenski učitelji zmirom najdražji gostje!«

Po aplavzu, ki je sledil kratkemu govoru g. župana, je burno pozdravljen izpregovoril odlični sokolski in učiteljski borce, prvi podstarosta SKJ in predsednik Učiteljske tiskarne

Engelbert Gangl

Po kratkih uvodnih besedah v slovensčini je v srbohrvaščini izrekel jugoslovenskemu učitelstvu vse priznanje za njegovo ogromno sokolsko delo, saj bi brez po-zrtvolnosti naših učiteljev v nestetih pokrajinah in zlasti po vaseh skorajda ne bilo mogoče sokolsko delo. Vsi zborovalci so g. Ganglu priredili viharne in dolgotrajne ovacije. — S tem je bila oficijelna otvoritev kongresa zaključena. Nato je sledilo obširno, temeljito in zanimivo predavanje univ. prof. dr. Nikola Popovića iz Beograda:

»Filozofsko pedagoški značaj psihoanalize.« Po predavanju je predsednik sporočil skupščini, da bo jutri zjutraj ob 5. uri vozil za kongresiste poseben izletniški vlak na Bled, od tam pa avtobusi do Bohinja. Ko so nekateri udeleženci ugovarjali temu, češ, da bi bila mnogim delegatom na ta način onemogočena udeležba na jutrišnjem zasedanju kongresa, je predsednik pojasnil, da se bo izlet vršil samo v primeru, če bo kongres zaključil svoje delo že nočjo.

Na kratki konferenci, ki so se je udeležili predsedniki vseh banovinskih sekcij, so bili na to izvoljeni posamezni odseki in odbori, ki bodo pripravili vse gradivo za popoldansko zborovanje. Med šestimi sekretarji skupščine je bil iz dravske banovine izvoljen g. Lojze Mlekuš, v verifikacijski odbor g. Josip Kobal, v odbor za sestavo poročila g. Miloš Vrb, Rudolf Pleškovič in Josip Lapajne, v odbor za prava g. Dušan Sestan, Janko Pogačnik in Karel Doberšek, v odbor za predloge g. Josip Kobal, Josip Lunder in Alojzij Sušteršič, v odbor za resolucijo g. Josip Arigler in Lojze Mlekuš, v finančni odbor Ljudevit Ivaniš, Rudolf Znidaršič in Lojze Hofbauer.

Pred spomenikom kralja Petra in Franceta Prešerna

Po zborovanju se je okrog 12. ure napotila vsa množica učiteljev iz cele države pred spomenik kralja Petra, kjer so učitelji položili zlat lorvorjev venec, predsednik Rašič pa je med viharnimi ovacijami velikemu pokojnemu kralju in vsemu kraljevskemu domu izpregovoril pomemb-

ne spominske besede. Na enak način so učitelji počastili tudi spomin našega največjega pesnika Prešerna, pred čigar spomenik so prav tako položili ukrasčen venec, in ki mu je predsednik Rašič tudi posvetil kratek, občuten spominski govor.

Popoldansko zborovanje

Ob 5. popoldne se je skupščina nadaljevala. Najprej je prišel na dnevni red zapisnik o popoldanskem zasedanju. Član beograjske delegacije je protestiral, da je v poročilu izostal pasus o incidentu, ki je nastal dopoldne zaradi izjave predsednika Rašiča, da so učitelji nosilci jugoslovenske ideologije samo »v ogromni večini«. Delegat Popović je zatrdil, da ni med učitelji nikogar, ki ne bi ljubil domovine in je zahteval, da pride popravek v tem smislu v zapisnik.

Kratkemu poročilu predsednika Dimnika iz Ljubljane, da bo jutri zjutraj ob 5. definitivno vozil vlak na Bled, je podal referent Gajić poročilo o delu verifikacijskega odbora. Odbor je verifikiral 446 delegatskih mandatov. Nekaj delegatov je bilo zavrnjenih. Izmed teh se je ravnatelj meščanske šole Svetozar Milošević iz Sjenice v Sandžaku pritožil zoper razveljavljenje svojega mandata in je izjavil, da se v dvorani nahajajo tudi ljudje, ki so prišli na skupščino med mandata in brez legitimacije. Sredi najnevarnejšega vzemirjenja je tedaj planil na oder eden izmed učiteljev in zatrjeval, da je tudi on prišel na skupščino s krivo legitimacijo, ki mu je bila vsiljena nekimi sosednimi tovariši in ga povabil, naj pride glasovati. Sredi splošnega hrupa je po dvorani begal delegat Mikić iz Siska in izjavljal, da je karlovsko društvo razpuščeno, vendar pa je vsteto v zastopstvih savske banovine, in je nervozno izraževal, kdo zastopa Karlovac. Po dolgih debatah je bilo naposled poročilo verifikacijskega odbora sprejeto.

Razburjenje zborovalcev pa je na novo narastlo, ko je prišlo na vrsto poročilo finančnega odbora, ki ga je podal referent večino Vučković. Za manjšino je poročal delegat Mikić iz Štipa, ki je v svojih izvajanjih valil težke, precej pavšalne očitke na naslov finančne politike sedanje uprave. Debata o tej stvari med splošnim truščem ni mogla iznesti ničesar konkretnega in po pomirjalnem nastopu predsednika ljubljanske sekcije Dimnika je bilo na koncu z akklamacijo sprejeto poročilo finančnega odbora.

V imenu odbora za predloge je poročal referent Ristić. Med drugim je izjavil, da je odbor za predloge smatral izključitev učitelja Frana Erjavca iz učiteljskega društva za ljubljansko okolico, za dovršeno dejstvo. Protij temu sklepu je nastopil delegat Lulij v imenu društva za ljubljansko okolico spodnji del, s kratko izjavo in izpodbijal sodbo častnega razsodišča, na podlagi katere je bil Fran Erjavec izključen. Po dolgi, živahni diskusiji je bilo poročilo odbora za predloge v celoti sprejeto.

V enako napetem nastopu se je skupščina nadaljevala še pozno v noč, dasi je delegat Vuko Petrović iz Strumice v Južni Srbiji apeliral na tovariše iz dravske banovine, naj izposlušajo, da se skupščina prekine in da jutri nadaljuje s svojim delom, ker so delegatje, ki so prispeli od skrajnih meja naše države, potrebni počitka. Ob zaključku lista se skupščina še nadaljuje.

Zborovanje razbito

Čim dalje v noč se je skupščina nadaljevala, tem viharnejša je postajala. Okrog pol 11. zvečer sta hrup in vihar v dvorani postala tako velika, da ni bilo mogoče več zborovati. Predsednik je moral zato zborovanje zaključiti. Zbrana množica je zapela narodno himno, ki so ji sledile nato razne nacionalne pesmi. Med prepevanjem so se zborovalci polagoma razšli.

Znižana vožnja za šumarski kongres

Beograd, 20. avgusta. p. Za kongres šumarski, ki bo 3. septembra v Banjaluki, je dovolil prometni minister udeležencem četrtsko vožnjo po državnih železnicah in parobrodih.

Mariborski nedeljski dogodki

Maribor, 20. avgusta.

Današnja nedelja je bila v Mariboru izredno vroča, česar posledica je bila, da so šli Mariborčani trumoma v vodo. Na Mariborskem otoku je vladal popoldne tak naval, da je bilo kopanje v srednjem bazenu skoraj onemogočeno. Mnogi turisti so pa odhiteli na Pohorje in bližnje izletne točke, tako k Sv. Duhu kakor k Sv. Urbanu. V ostalem je bilo v Mariboru zelo mirno, zelo slabo je bil obiskan tudi dopoldne koncert v Mestnem parku.

Policijska kronika beleži med drugim večjo izgubo denarja. Sinoči okrog 18.30 je izgubil pekovski pomočnik France Rudolf iz Trstenjakove ulice od Mestnega parka po Prešernovi ulici do Aleksandrovce ceste črno usnjato denarnico s 1500 Din in sporno legitimacijo nekega društva na njegovo ime.

Nekoliko bolj pestra je bila kronika reševalne postaje. Včeraj popoldne je padel s koleca 18letni Alojzij Geržinč iz Židovske ulice in se tako občutno poškodoval po desni strani telesa, da je moral po prvo pomoč na reševalno postajo. — V mariborsko tekstilno tvornico so bili večerj popoldne poklicani reševalci, da pripeljejo v bolnico 49letnega Jakoba Veronika iz Maistrove ulice na Teznem, ki mu je stroj odsekal kazalec na desnici.

Člani pogrebnega društva v Razvanju imajo posebne uniforme, ki obstoje iz usnjatih suknjičev, od katerih je vsak vreden 700 Din. Suknjiče so morali nedavno omarovati počitni in zato so jih sušili izven omar v zagrjni mrtvašnici. Nekako pred 14

dnevi je pa neke noči izginil skozi zamrezeno okno en suknjič. Tatu niso mogli slediti. V noči na nedeljo pa so okrog pol 4. neznan storilec siloma vlomil v spodnji del trdnjo zapahnenih vrat mrtvašnice in odnesel 4 suknjiče ter povzročil nad 5000 Din škode. Ko je bil zjutraj v lom opažen, so bili obveščeni studeniški orožniki in daktiloskopi mariborske policije, ki je odšel s policijskim psom na kraj vloga. Ves trud policije je bil pa zaman. Člani Pogrebnega društva so pa pozneje našli sledove, ki so vodili v deteljo, od tu pa v koruzo, kjer so našli res skrite tri suknjiče, četrti je pa izginil. Kljub temu ima društvo še vedno 2200 Din škode.

Sinoči po končanem delu sta se v Mariboru napila mlada delavca Franc Roškar in njegov brat Ivan, doma iz Hrastrja pri Peckrah. Precej vinjena sta se okrog 21. vračala skozi Pekre domov. Na cesti sta srečala tudi precej vinško razpoložena Ivana Žirovnika iz iste vasi, ki se jima je pridružil. Vsi trije so šli nato v Pekre, kjer so izživali tamosnje fante. Ko so prišli do hiše posestnika Ivana Šaupera, ki je sedel mirno pred hišo v krogu domačih, so ga začeli izzivati. Šaupelj jih je posvaril. Vsi trije so nato divje navallili nanj in ga začeli obdelavati z nožji. Zabodli so ga v prsi in mu zadali več vbodov po vsem telesu. Dobil je tri globoke rane na desni strani prsi ter je obležal v mlaki krvi na tleh. Na pomoč so bili poklicani mariborski reševalci, ki so takoj prihitali v Pekre ter ranjenca prepeljali v bolnico. Šauperoje stanje je resno. —

Sestanek Dollfussa in Mussolinija

Avstrija in Madžarska naj bi dobili svobodni luki v Trstu — Zapadne velesile za nujno gospodarsko pomoč Avstriji, da se reši hitlerjevske nevarnosti

Rim, 20. avgusta. AA. O vsebini razgovorov med Mussolinijem in Dollfussom v Riccionu varujejo najstrožje tajnosti, izven dvoma pa je, da tvorita sedanjí položaj v Avstriji in njeno razmerje nasproti Nemčiji dve najbolj bistveni vprašanji pri teh razgovorih. Prvo je v tesni zvezi z avstrijsko željo po izpremembi njenega vojaškega ustroja; Dollfuss je očitno prisedel tudi vprašati Mussolinija, kakšno je stališče italijanske vlade glede te stvari. Kakor znano, hoče Avstrija zvišati na 30.000 mož svoje vojaške efektivne — to šteje predvideva tudi mirovna pogodba — znatno skrečiti vojaški rok in reorganizirati Heimehr, tako da bi napravila iz njega nekakšno rezervno, ki bo državi na razpolago.

Kar se tiče avstro-nemškega razmerja, je znano, da vidi Italija edino pravo ureditev tega vprašanja v vzpostavitvi ravnoteže v Podunavju, kar bi Avstriji omogočilo, da si dobi trzišča na jugu Nemčije in prijatelje, ki bi ji jamčili njeno neodvisnost. Zato pripravljajo v Rimu gospodarsko zblizanje med Avstrijo in Madžarsko in okrepitev gospodarskih zvez med tema dvema državama in Italijo. Zdi se, da bi bila Madžarska pripravljena odrediti nekaterim zahtevam nasproti Avstriji v korist Italije, tako da bi se okrepile italijansko-avstrijske zveze, v zameno pa bi Italija dala Madžarski trg za prebitek njene države. Na drugi strani bi tudi trzišča vprašanje igralo pomembno vlogo pri tem gospodarskem sodelovanju med tremi državami. Kakor govore, ne bi bilo izključeno, da bi Italija dovolila Avstriji in Madžarski vsaki svojo svobodno ceno v trziščni luki v zameno za nekatere ugodnosti, ki bi jih obe državi dovolili Italiji. Če bi Avstrija in Madžarska dobili svojí svobodni ceni v Trstu, bi lahko imeli v italijanskih vodah lastne ladje s svojimi zastavami.

Dunaj, 20. avgusta. AA. V tujakih političnih krogih si obetajo od sestanka v Riccionu velikih uspehov. Zlasti pričakujejo, da bo po teh razgovorih ponehala napetost med Nemčijo in Avstrijo.

Mussolinijeva vloga

Pariz, 20. avgusta. AA. »Le Temps« priobčuje o Dollfussovem odhodu v Rim uvodnik, v katerem pravi med drugim: Duce, ki je nedavno sprejel najprej Pajena, nato pa Goemboesa, je želel, da se vnovič sestane z avstrijskim kancelarjem Dollfussom in da tako vnovič podčrta posredniško vlogo, ki jo hoče igrati v srednji Evropi. Ta vloga ni lahka in prijetna. Zato bo Mussolini pri izvajanju te vloge naletel na močne ovire.

Zagotovila, ki mu jih je nedavno dala nemška vlada glede propagande proti Avstriji, so ostala samo na papirju. Nemčija jih je z dejanji preklicala.

Po mnenju nekaterih rimskih fašističnih listov italijanska vlada še ni izgubila upanja, da bo Nemčija vendarle držala svojo besedo. Že bližnja bodočnost bo pokazala, ali ni to upanje zmotno. List Izraža nato željo, naj bi se to upanje zasopisja vendarle obstinilo, na vsak način pa lahko Italija veliko stori za Dollfussov kabinet, za borbo Avstrije proti Nemčiji in za samostojno Avstrijo. Italijanska vlada se tudi nikoli ni upirala gospodarski obnovi Avstrije in ni nikoli nastopila proti njeni gospodarski samostojnosti. Sedaj gre v tem pogledu za to, da se Avstriji omogoči samostojno gospodarsko življenje. Francija in Velika Britanija proučujeta pravkar podobne možnosti in razmišljata, kako bi pospešili avstrijski izvoz. Avstriji je treba takojšnje podpore zaradi nemškega bojkota. Italija se mora pridružiti tej politiki in mora za bodočnost sprejeti misel o zbliznanju Avstrije z nasledstvenimi državami. Treba je podpreti Dunaj, ki se upira »anšlusu«. Če pa bi se na Dunaju vgnježila narodno-socialistična vlada, potem bi se obnovila Velika Nemčija in germanstvo bi začelo proučati proti Jadranskemu morju. Nad Alpami bi se pokazala črna senca, ki bi kmalu zasenčila vso Italijo.

Akcija velesil

Pariz, 20. avgusta. d. Še preden je odpotoval avstrijski zvezni kancelar v Italijo k razgovoru z Mussolinijem, se je vršilo

med Parizom, Londonom in Rimom živahno izmenjavanje naziranj o avstrijsko-nemški napetosti. V Londonu je včeraj poročal angleški poslanik v Parizu lord Tyrell o razgovoru z generalnim tajnikom francoskega zunanjega ministrstva Alexijem Legerjem in nekaterimi vodilnimi francoskimi diplomati o stališču Francije. Kakor zatrjujejo, je prišel lord Tyrell pritej priliki do prepričanja, da dela Francija brezpogojno za hitro in jasno razčiščenje položaja na ta način, da bi se Avstrija čim prej osvobodila narodno-socialistične propagande in po mednarodnem pravu nedovoljenih napadov. Francija je odločena, da bi se pred obnovo razorožitvene konference onemogočila postopanje nemškega narodnega socializma proti Avstriji, ki ogroža mir. Ni še gotovo, ali je angleški poslanik prejel od generalnega tajnika Legerja pismene predloge, v katerih se označuje francosko stališče in predlaga poravnalo postopanje, vsekakor pa se je razširila vest, da je novoimenovani francoski poslanik v Rimu predložil državnemu podtajniku Suvichu pismeno obrazložitev francoskega stališča. Kakor izrecno poudarjajo, se francoska vlada pogaja istočasno z angleško in italijansko, da bi se ji ne moglo očitati nobene akcije brez vednosti italijanske vlade. Francoski diplomatski krogi izjavljajo, da želi Francija zagotoviti evropski mir v interesu vseh držav, zaradi česar odklanja politiko blokov ter pričakuje, da bodo enako stališče zavzele tudi druge evropske države ne le v interesu koristnega izvajanja pakta štirih, temveč tudi Društva narodov.

V merodajnih krogih govore zelo mnogo o potrebi, da bi se bavil s tem vprašanjem zaradi njegove končne ureditve svet Društva narodov. Seveda bi se to moglo zgoditi samo tedaj, če bi se v diplomatskih razgovorih dosegel sporazum za praktično rešitev, ker bi do spora v svetu nikakor ne smelo priti. Prav tako si je težko predstavljati, da bi se mogla Nemčija obtožiti kot stalna članica sveta Društva narodov. Izrecno poudarjajo, da bi se morala moč sveta Društva narodov manifestirati v duhu pravega mira. Če bi prišlo do postopanja pred svetom Društva narodov, bi prišlo predvsem v poštev zaslišanje sprtnih strank in posameznih članic sveta. Do sklepov sveta bi prišlo šele na podlagi diplomatskih razgovorov.

Prav tako je gotovo, da je Mussolini popolnoma poučen o celotnem položaju. V francoskih političnih krogih sicer ne prevladuje optimistično razpoloženje, vendar pa so mnenja, da je Mussolini prepričan o neobhodni potrebi zastavitve vsega svojega vpliva v Berlinu, da bi prišlo do pomirjenja v srednji Evropi. Pričakujejo tudi, da se bo v teku prihodnjih pogajanj uveljavil pri Mussoliniju angleški vpliv.

Francosko mnenje

Pariz, 20. avgusta. d. Kakor poroča »Intransigeant«, je angleški poslanik lord Tyrell v petek zvečer odpotoval z letalom v London, da bi poročal angleški vladi o predlogih za napovedano nujno gospodarsko pomoč Avstriji. Tudi pri razgovoru novega francoskega poslanika v Rimu Chambruna s podtajnikom Suvichem se je razpravljalo o istem vprašanju. Gre predvsem za to, na kakšen način naj bi se Avstriji nudila pomoč. Misel novega protesta v Berlinu se je opustila, ker bi imela samo moralno vrednost in ker je moralna pomoč zahodnih držav in Italije Avstriji itak že zagotovljena. Zato so se sedaj odločili za direktno akcijo.

V zvezi s temi razgovori poroča »Petit Parisien«, da za sedaj ne gre za kake dalekosežne načrte o obnovi srednje Evrope, temveč za primerno in učinkovito pomoč Avstriji. Čeprav bi nameravani ukrepi ne imeli nobenega definitivnega značaja, bi vendar dokazali avstrijskemu prebivalstvu, da mu evropske velesile nudijo moralno pomoč in da so odločene skupno z Malo antanto pomagati Avstriji. Konzervativni listi soglašajo s socializ-

stičnim tiskom v zahtevi, naj angleška in francoska vlada opustita nadaljnje diplomatske intervencije v Berlinu ter predložita spor zaradi hitlerjevske agitacije v Avstriji svetu Društva narodov. Kakor piše »Populaire« bi bila glavna korist takega postopanja v Ženevi, da bi se razpravam o tem dal mednarodni in javni značaj. Hitler bi bil v tem primeru končno prisiljen, da bi zadevo pojavnost pred vsem svetom in da bi moral izjaviti, ali hoče pustiti sosedo pri miru ali ne.

»Echo de Paris« izjavlja, da je pravno mogoče sklicevati se v tej zadevi na čl. 11 in 80 versailleske mirovne pogodbe.

Lloyd George o Hitlerjevih namenih

Pariz, 20. avgusta. AA. »Agence Economique et Financiere« priobčuje članek Lloyda Georgea o mednarodnem položaju, ki pravi med drugim:

Priznan namen Hitlerjeve vlade je združiti vse narode germanskega plemena v srednji Evropi v mogočno narodno-socialistično konfederacijo. Hitler ta trenutek nima na umu aneksije Avstrije, niti ne izvedbe načrta o carinski uniji, ker bi se temu načrtu druge velesile odločno uprle, toda zato bo uresničena tem subtičnejša in neskončno uspešnejša aliansa v trenutku, ko postane Avstrija narodno-socialistična. Uspeh Hitlerjeve politike je odvisen od pristanka Avstrije nanjo in kar je danes avstrijska vlada proti hitlerjevstvu, je glavni namen narodno-socialistične kampanje, da Dollfussovo vlado odstrani. Hitler ne more pristati na neuspeh v tej točki in ničesar v njegovi preteklosti ne dokazuje, da bi bil človek, ki bi se lahko odrekel svojemu cilju. Hitler ima za seboj ves narod, v katerem sta vojaški poraz in sovražnost drugih narodov skovali nevarno duhovno razpoloženje. ki ga zdaj njegov retorski genij pretvarva v patriotsko eksaltiranost. Njegovi današnji ideali so militaristični in agresivni z vsjo silo omejenega in fanatičnega nacionalizma. Zato se ne smemo čuditi, da kažejo sosedni Nemčije neko nervoznost glede možnih posledic takšnega stanja. Toda Hitlerju ne manjka čiste praktične ostroumnosti, ki zna ujeti pravi trenutek, da ponudi roko ali pa udari; zato se zaveda, da bi bila preurjenjena akcija obsojena v katastrofalnem neuspehu. Zakaj Hitler ve, da nima posla z Društvom narodov, temveč z dvema ali tremi mogočnimi državami.

Zapletljaji na Irskem

Dublin, 20. avgusta. AA. Mir danes ni bil kaljen. Kljub temu je bila policija s civilno stražo v veliki pripravljenosti. V prvih popoldanskih urah se je kakih 200 članov »republikanske vojske« napotilo na pokopališče, kjer so položili vence na grobove voditeljev revolucije v l. 1916. Kakih 100 »modrih srca« se je zbralo v strankinih prostorih v Corku in počastilo svoje voditelje Griffitha, Higginsa in Collinsa z dveminutnim molkom. Nato so prečitali posebno poročilo generala O'Duffija. Policija ni nastopila proti temu sestanku.

Hmelj

Slaba letina v Čehoslovaški. Najnovejšo poročilo združenja žateških hmeljarjev od 18. avgusta navaja, da je stanje nasadov pod vplivom nadaljne suše in nadnormalnih temperatur zelo trpelo. Bolezni in škodljivci so sicer izginili, kobule pa so v rasti zaostale in so majhne, vendar imajo lepo zeleno barvo in vsebujejo mnogo lupulina. Količina letošnjega pridelka bo zelo zaračunalna in bo letina manjša nego bi ustrezal srednji letini. Obriranje se bo pričelo 21. t. m. Nominalna cena za lanski hmelj se je nekoliko dvignila na 1700—2000 Kč za 50 kg, za hmelj iz leta 1931 pa znaša 600 do 650 Kč.

Ugodni razvoj v Nemčiji. Iz Nürnberga poročajo 19. t. m., da se je stanje hmeljskih nasadov pri toplem vremenu in padavinah znova zelo zboljšalo. Sedaj že računajo, da bo letošnji pridelok po količini večji od lanskega, pa tudi po barvi in kakovosti bo proizvod prvovrsten. Cena lanskemu hallertauskemu hmelju je v zadnjih 10 dneh postopila od 230 do 240 na 210 do 220 mark za 50 kg, gorski hmelj pa notira 180 mark.

Uro kakavico! In to je poizkušal toliko časa, da njegovega »kuku« ni bilo mogoče ločiti od kukavice v uri. »Če bi jim kdaj ušla, naj kar po mene pošljejo,« je govoril. »Bi jo prišel nadomestovat. Kuku!« In nekega večera je presenetil oficijala Doklerja: »Uro s kukavico že imam doma in mi dobro služi.« In ker je bilo prav tedaj ura osem, je osemkrat zakukal: »kuku, kuku.« Gostje pri drugih mizah so gledali na steno, kje je ura s kukavico, oficijal pa se je smejal, da so mu tekle solze: »Kar je res, je res, to pa znajo. Človek bi jih od prave kukavice niti ne ločil!« Pri Bombaževcu se je naselil angel miru. Mojster se je vračal ob pravem času iz gostilne, kajti kukavica je kukala vedno enajst. »Vendar sem ga naučila reda,« je premišljevala mojstrova gospa, kadar je našla enajst in je kukavica utihnila. Gospa Bombaževčeva je bila zadovoljna z mojstrom in s kukavico.

In če se je podnevi oglasilo kukanje, je mojster preko očal pogledal na kukavico in rekel: »I kuš!« Toda to je rekel nežno kot bi gladil žamet. Še nekolikokrat je mojster pošvalil kukavico, ko se je na vsem lepem pojavil pri dobrem sodčku z obvezano glavno. »Kaj se jim je vendar zgodilo, mojster? Kdo jih je tako zdelal?« je vpra-

Izpopolnitev franco skega in angleškega letalstva

Obsežna dela za modernizacijo angleškega in francoskega vojaškega letalstva

London, 20. avgusta. g. Anglija in Francija izpopolnjujeta mrzlično svoje letalske sile. Poizkusni oddelki obeh vojnih ministrstev so noč in dan na delu, da bi izpopolnili svoje zračno brodogve z novimi tipi bojnih in bombnih letal. V Angliji preizkušajo trenutno novo bojno letalo brez trupa, ki bo prineslo v letalskih sposobnostih in tudi v vojaškem pogledu veliko senzacijsko za vso vojaško aviatiko. Če se bo novi tip obnesel, bo z njim oboroženih 9 angleških lovskih eskadril, ki bodo nastanjene po raznih vojaških letališčih okoli Londona. Bojni aparati brez trupa se bodo izdelovali v dveh tipih, in sicer dnevni posebej in nočni posebej. Ker ta letala nimajo trupa, so stroji bolj stabilni in okret-

ni v zraku kakor sedanji standardni stroji. Iz teh letal lahko letalci na vse strani enako obstreljujejo nasprotnika, dočim so bili v dosedanjih letalih s trupom pod letalnim letalom in za njim brez moči.

V Franciji so po angleških informacijah prav tako v teku obsežni poizkusi za izboljšanje orožja v zraku. Vse francosko zračno brodogve bo modernizirano po najnovejših tehničnih izumih in razen tega bodo uvedene nove vrste lovskih in bombnih letal. Značilno je, da daje Francija za lovka letala prednost enokrilknikom, Anglija pa dvokrilknikom. Najmodnejši tip bojnih letal so dosegli sedaj že maksimalno hitrost do 370 km na uro.

Hitlerjevska propaganda v Gdansk

Hitlerjevci zahtevajo razpust vseh strank v Gdansk in združenje v narodno socialistično stranko

Varšava, 20. avgusta. AA. V Gdansk se je vršila velika manifestacija nemške delovne fronte. Govoril je med drugim tudi eden izmed voditeljev narodno-socialistične stranke in poslanec Forster. V svojem govoru je odločno zahteval, naj se razne gdanske politične stranke prostovoljno razpuste, da bodo dale gdanskim Nemcem možnost priključiti se narodno-socialistični stranki. V odgovor na to Forsterjev zahtevo je priobčila »Danziger Landeszeitung«, glasilo centra, članek, v katerem izjavja:

Nič čudnega ni, da si stranka, ki je danes na oblasti, prizadeva, da postane absoluten gospodar, toda obstoj centra

v Gdanku je skoraj neobhodna potreba, ker zahteva demokratska ustava svobodnega mesta, da obstoje v Gdanku politične stranke, ki predstavljajo ljudsko voljo. Razpust centra ali drugih meščanskih strank bi imel za posledico samo to, da bi člani raznih strank, ki se nečejo priključiti narodnim socialistom, prišli v opozicijo. Ne sme se pozabiti, da se Gdansk razlikuje od Nemčije z vidika političnega življenja. Centrum dela sicer ob strani narodnih socialistov, toda ti dve stranki se ne smeta zlitii v eno, ker se mnenje njunih članov v premmogh važnih vprašanjih razlikuje.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 20. avgusta. Se ob 16. je kazal toplomer pred pošto 33 stopinj Celzija. Današnja nedelja je bila nedvomno eden najbolj vročih dni letošnjega poletja, ki nas je najprej presenetilo z dolgotrajnim dežjem, zdaj nas pa že mesec dni mori z vročino, ki se skoraj vsak dan stopnjuje. Posledice utegnejo biti še hude. Izsušena zemlja hlepi po dežju, na poljih vse vene in hira, žalosten je pogled na travnike in pašnike, ki zaradi suše ponekod kažejo tako rekoč že gola rebra. Prvo košnjo so zaradi dežja komaj spravili pod streho, otave pa marsikdo sploh ni...

Na aerodromu je bil sicer ogromen naval, kljub temu so bila pa tudi vsa kopališča nabitto polna. Na Savi je bilo že zjutraj vse črno, nepopisen živčev je bil pa tudi v kopalšču na Ljubljani, kjer so vodili Miss Crnelo in mistra Crnuha. Borba za ponosna naslova je bila zelo ogorčena, saj je bilo mnogo precej izenačenih kandidatov pa tudi brhkih kandidat. Nekateri so prišli celo z daljne Save, toda ocenjevalna komisija je bila mnenja, da je treba dati prednost »avtohtonim« kopalcem in je izvolila za najbolj črnega kopalca Franca Zupančiča, ki je dobil 56 glasov, dočim je njegov glavni konkurent Bučarjev Lado zaostal samo za dva glasova. Oba sta prešla pravi lina darila, prav tako pa tudi »Miss Crnela«, gdč. Klementina Kranjčeva, ki je prejela 50 glasov pred svojo konkurentko Pavlo.

Na policijo so davi prepeljali štiri razgrajace in tri Venerine svečnice, več dela so pa imeli v bolnici, kjer je bilo sprejetih mnogo posestencev.

Snodi so bili člani reševalne postaje poklicani v Zvezdo, kjer je 30letni akviziter France Medija padel tako nesrečno na glavo, da si je prebil teme in nezavesten obležal. Morali so ga prepeljati v bolnico. — Precej huda nesreča se je pripetila davi na Hrušiči pri Jesenicah, kjer sta trčila dva kolešarja. Po karambolu je obležal z razbito glavno na cesti 17letni mesarski vajenec Jože Slinivc iz Hrušice. Kakor nam poročajo iz bolnice, so njegove poškodbe resne. — Tudi na ljubljanskem aerodromu se je ponesrečil kolešar France Logar iz Sneiderjev, ki se je v gnječji zaletel med pa sante. Dobil je lažje poškodbe na rokah.

Logarju Francu Binderju iz Velike Njive pri Litiji, je eksplodirala puška v roki in mu razmesarila palec na desnici. — Na Izanski cesti je včeraj padla s senenega voza Frančiška Zitnikova in se nekoliko pobila

Želje izvoznikov sadja

Beograd, 20. avgusta. p. V Arandjelovcu se je vršila danes konferenca izvoznikov sadja, ker se nahajamo pred pričetkom izvozne sezone. Zborovanje je bilo zelo dobro obiskano. Otvoril ga je narodni poslanec Ilija Mihajlovič, ki je predlagal, da se odposljejo pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade in ministrom za trgovino in kmetištvo, kar je bilo sprejeto z odobravanjem. Zatem je obrzložil v kratkih potezah namen konference, da predlaga vladi potrebne ukrepe. Zatem je zastopnik zunanje ministrstva načelnik gospodarsko-konzularnega odseka dr. Šime Milečič opisal prizadevanja zunanje ministrstva po naših predstavstvih v inozemstvu, da bi ustvarilo nove in dobre trge za naš izvoz. V imenu jugoslovensko - poljskega gospodarskega odbora je govoril o plasičaju našega sadja na Poljskem tajnik Ivan Novakovski. O vprašanju izvoza sadja je referiral načelnik kmetijskega ministrstva v p. dr. Velimir Stojković, o delu zavoda za pospeševanju znanje trgovine pa je poročal g. Mandič. Zatem je bilo prečitano poročilo združenja izvoznikov, ki izražajo svoje želje in navajajo predvsem velike valutarne težkoče pri izvozu. Od finančnega ministrstva zahtevajo, naj ponovno uveljavijo odobrenje, izdano lanske leto, da se za izvoz sadja uporabijo začasno vezane terjatve tujih držav. Razen tega naprošajo vlado, naj započne pogajanja z vsemi državami, ki ovirajo naš izvoz, da se odstranijo težkoče. Narodno banko naprošajo, naj omogoči lombardiranje blaga za izvoz in eventualno lombardiranje izplačil iz kiranja, v kolikor bi napram kaki tudi državi prišli v aktivni položaj. V nadaljnjem navajajo ostale svoje potrebe in želje glede dela komisij za izvoz, kakor tudi glede posameznih vrst sadja. Zborovanje je trajalo ves dan.

Ladislav Veltrusky:

Ura s kukavico

»Mene«, je dejal oficijal Dokler, ko je sedel pri dobrem sodčku, »mene ni sram, da sem pod copato; toda so bedaki, ki tega ne priznajo, četudi so oženjeni.« »Iz mojih ust govorite«, je pritrjeval mojster Bombaževec. »Jaz sicer delam, kar hočem«, je razlagal gospod Dokler, »ampak le, če je žena zadovoljna s tem. Nekolikokrat sem že dvignil glavo, toda tega ne delam več.« »Rad verjamem«, in mojster Bombaževec je potegnil vase. »Dejstvo je, da more biti v mirnem domu samo ena glava. Če to ni mož, je pač žena.« »In tako je v mojem slučaju«, je priznal Bombaževec. »Tega si nikar ne jemljite k srcu, prijatelj«, ga je tolažil Dokler. »Doma sem jaz gospodar, toda včasih prepustim valetji ženi. Naj me zastopa.« »Pri meni«, je rekel Bombaževec, »bi sicer še nekako šlo. Na poti mi je samo ena stvar.« »Kar ven z njo, prijatelj. Rad svctujem, storim, kar morem. Zakonski mož je, združimo se!« »To je gostilna. Navadno se tam nekoliko zamudim, doma pa čaka žena kot general. Sezujem se zunaj, ključavnico imam namazano, po prstih se sp plazim in vendar zaman. Ima ušesa kot zajec.

Vrag tudi vedi, kaj je z uro. V spomin na starše jo imamo, takšno, ki bije. Niti najmanj me ni slišati, stara izgleda kot bi spala, paglavce spi kot ubit, sam niti ne diham in ko že mislim, da se je vse dobro izšlo, začne v tisti stari polomiji grčati in hropeti, stara se zbudi in ura odbije: bim, bam, bim. Tri! Glas ima, mrha stara, kot farni zvon. Moja razsaja in ne neha zlepa. In sedaj ne vem — in mojster Bombaževec je zaskrbljeno pogledal gospoda oficijala. »Ali bi ne bilo mogoče, dati uro proč?« je vprašal Dokler. »O, tega ne. Poskušal sem na vse načine, nekajkrat sem jo tudi že polomil, a stara jo da vedno »opravi!«

»Potemtakem s tem ne moremo računati,« in gospod Dokler se je zamislil. Bombaževec je potihoma kadil, da ga ne bi motil v premišljevanju. Dokler se je nenadoma udaril po čelu: »Ze imam. Bil je državnik in velik učejnjak, gospod Bombaževec, in ta si je rekel vedno, kadar ni vedel ne kod ne kam: Vprašajmo zgodovino. Zgodovina, gospod mojster, so same stare preizkušene stvari. Po teh se ravnamo. Zgodovina se ponavlja. Svet in ljudje so vedno ista pesem. To ni nič drugega, kot če se človek preoblači. Zmerom je drugačen in vendar je isti človek. Imel sem znanca, ki je bil v podobnem položaju. Kadar je prišel pozno iz gostilne, je zavreščala ura in je zavreščala žena. Dolgo so se ponavljale ne prijetnosti, dokler ni konč-

ku, kuku!« In to je poizkušal toliko časa, da njegovega »kuku« ni bilo mogoče ločiti od kukavice v uri. »Če bi jim kdaj ušla, naj kar po mene pošljejo,« je govoril. »Bi jo prišel nadomestovat. Kuku!« In nekega večera je presenetil oficijala Doklerja: »Uro s kukavico že imam doma in mi dobro služi.« In ker je bilo prav tedaj ura osem, je osemkrat zakukal: »kuku, kuku.« Gostje pri drugih mizah so gledali na steno, kje je ura s kukavico, oficijal pa se je smejal, da so mu tekle solze: »Kar je res, je res, to pa znajo. Človek bi jih od prave kukavice niti ne ločil!« Pri Bombaževcu se je naselil angel miru. Mojster se je vračal ob pravem času iz gostilne, kajti kukavica je kukala vedno enajst. »Vendar sem ga naučila reda,« je premišljevala mojstrova gospa, kadar je našla enajst in je kukavica utihnila. Gospa Bombaževčeva je bila zadovoljna z mojstrom in s kukavico.

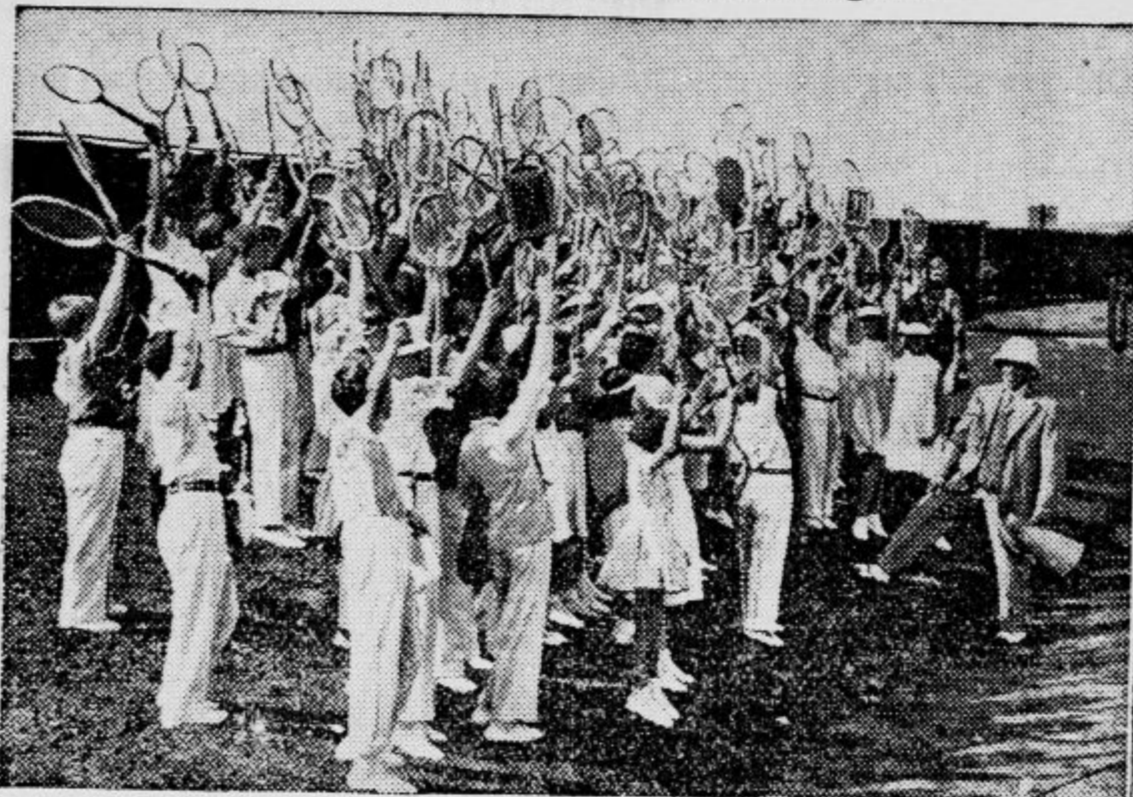
In če se je podnevi oglasilo kukanje, je mojster preko očal pogledal na kukavico in rekel: »I kuš!« Toda to je rekel nežno kot bi gladil žamet. Še nekolikokrat je mojster pošvalil kukavico, ko se je na vsem lepem pojavil pri dobrem sodčku z obvezano glavno. »Kaj se jim je vendar zgodilo, mojster? Kdo jih je tako zdelal?« je vpra-

šal gospod oficijal. Mojster Bombaževec je le mahnil z roko, govoriti pa se mu ni hotelo. Toda, ko je načel tretjo steklenico, si je z roko obrisal brke in dejal: »Tako me je izplačala njihova kukavica, gospod oficijal.« »Res zanimivo, mojster, pripoveduj-te!« »Bilo je tako: ponoči pridem domov, vse v redu. Kukavica zakuka dvakrat, jaz zakukam devetkrat, to da, računam sam pri sebi, enajst. Toda, ko neham kukati, kukanje ne prestante. Kuku, kuku, kuku, kuka brez konca. Stara s'očii iz postelje, prižge petrolejko in takoj vidi, pri čem je. Zelo previdna ženska! Torej tako, ti bom že dala kukati, jaz ti bom zakukala! Pograbila je uro in že sem jo imel s kukavico vred na glavi. Glava razbita, ura razbita in kukavica, služabnica zlata, je še poslednjikrat zakukala: kuku! Veselje je preč, je žalostno rekel Bombaževec. »Sedaj je pri nas ves dan tiho kot v cerkvi in verjamete, da se mi toži po tem spakcu in njegovem kukanju?« »Hahaha,« se je na ves glas zasmejal gospod Dokler, nato pa se je zamislil in končno dejal:

»Kukavica je zakukala dvakrat, vi devetkrat, kdo je tedaj kukal ostalo?« »To je bilo maševanje, gospod oficijal. Popoldne sem pretepel fanta in on se mi je, nepridiprav, maščeval. Ko sem odkulal jaz, je začel kukati on, smr-kolin!« Iz češčine U. B.

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Ameriška mladina za teniški sport

Navdušena sportna mladina pozdravlja ob priliki otvoritve prvega teniškega turnirja za mladino »beli sport«

Za 600 delavcev 100 hlebov kruha

Kričeč primer delavskega izkoriščanja v sandžaškem rudniku

Beograd, 19. avgusta.

Včeraj je bil ustavljen obrat rudnika »Jarandov« v Kaški v Sandžaku. Do ustavitve obrata je prišlo po intervenciji oblasti zaradi pritožb delavcev, ki razkričujejo kričeč primer delavske bede in izkoriščanja. V rudniku so kopali lignit in je bila do zadnjega produkcija zelo izdatna, kajti nakopali so na dan po 30 vagonov lignita, za katerega je bilo še vedno dovolj domačih in tudi tujih kupcev. Mnogi kupci pa dobav niso redno plačevali in je tako rudnik, ki je last podjetnika Milana Savića in njegovih sinov, prišel v zadregę. Vse te zadrege pa so najtežje občutili delavci, katerim je podjetje že dolgo časa dolgovalo na mezdah.

Rudnik je zaposloval nad šeststo delavcev, ki so prejemali svoje skromne mezde deloma v gotovini, deloma pa v prehrani. Delavcem so od zasluzka odtegovali seveda tudi stanarino za primitivne barake. Med v gotovini delavci že dolgo časa niso sprejemali v redu in so morale oblasti že večkrat posredovati, da so dobili izplačano vsaj po en del skromnega zasluzka. V zadnjem času pa so bili vedno slabše oskrbljeni tudi z živili. Tako so predvčeršnjim med 600 delavcev razdelili kot edino pre-

hrano — 100 hlebov koruznega kruha. Lačni delavci so se zaradi tega silno razburili, upravitelj rudnika pa jim je obljubil, da bodo še tekom dneva dobili več kruha, ki pa ni mogel utešiti niti največje lakote. Lačni delavci so včeraj na vse zgodaj oblegali rudniško pisarno zahtevajoč zaostale mezde. O incidentu je bilo obveščeno sresko načelstvo in je prišel sam sreski načelnik v spremstvu orožniškega povejnika iz Novega Pazarja, da preišče vso zadevo. Iz pritožb, ki so jih navedli delavci, so razvidni kričeči primeri bede. Delavci so tako sestradani, da so okoliškim kmetom celo čevlje prodajali za kruh in so potem bosih hodili na delo v rove. Oblasti so uvidele, da je pod takimi pogoji delo nemogoče in je prišlo tako do ustavitve obrata. O položaju so bile poslana poročila banski upravi, notranjemu ministru in ministru za šume in rude.

700 strelav na minuto

Poljskemu inženjerju Gonczaruku se je baje posrečilo skonstruirati strojno puško, ki tehta samo 4,8 kg in odda na minuto do 700 strelav. Za izzum se zanimajo posebno zastopniki japonske vlade.

Nasilje stavkajočih v Ameriki

Ameriko vojaštvo je primorano uporabljati silo proti stavkajočim, ker napadajo prevoz mleka v mesta

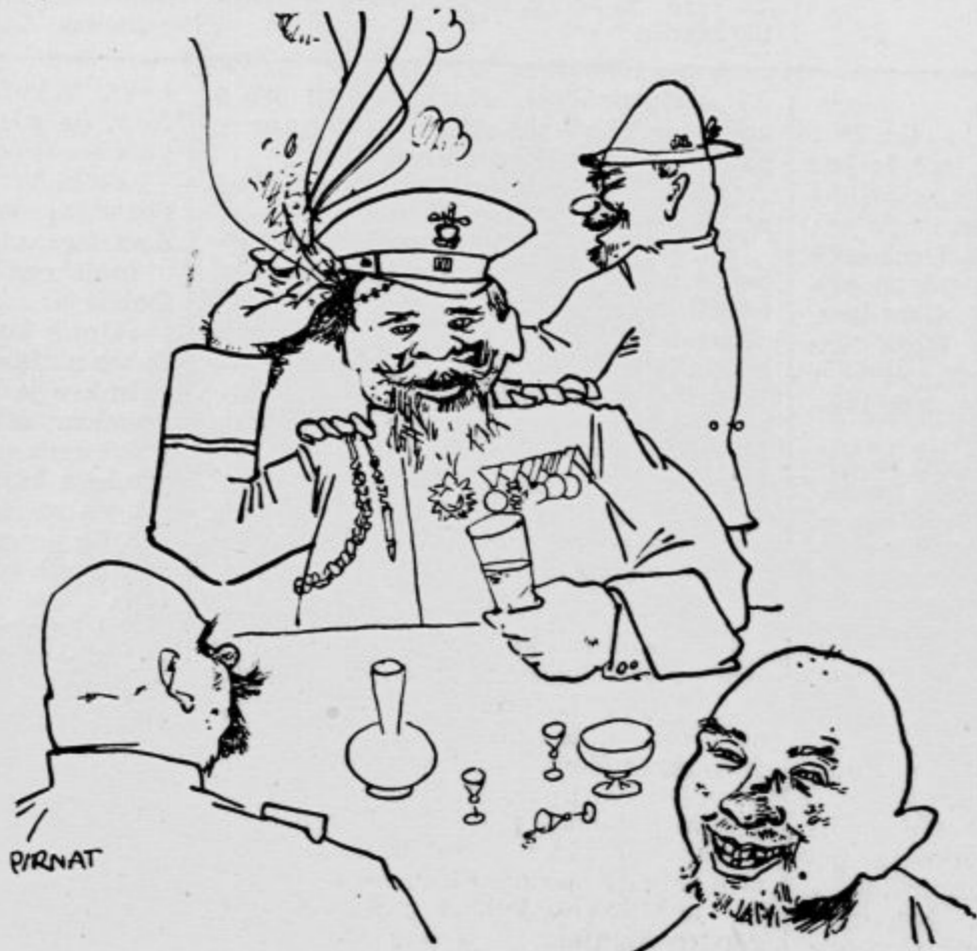
Ponedeljkovske

Blagorodje, stric Boltezar jih pri čaši rujnega, svojim bratcem iz rokava stresa.

Rusovska država je štela v tisti dobi, ko sem se bil jaz pojavil v Peterburgu, okrog sto milijonov duš. Z mojim prihodom se je ta številka seveda nekoliko zvišala. In očitno je bilo nenadoma vse potrebno ukrenjeno, da bi se zavrl val invazije tujega elementa; kajti, dasiravno sem bil velepriznano sprejet, je trajalo vendarle precej časa predno sem dosegel svojo službeno nastavitvev pri gozdarski oblasti. Tako sem čisto neprostovoljno užival nekaj mesecev zlate svobode, da sem lahko na najplemenitejši način zabil svoj dragoceni čas in denar. Marsikatera noč je izpuhtela v večnost pri kartah in nekaterikrat se je že zdaniilo, ko so še žvenketale polne čaše. Nič ne rečem, najdeš tudi pri nas možakarje, ki se pri cvičku res postavijo in tudi pri čaši štajerca so tiči, toda ukoreninjeni narodni običaji, ter splošno nižja temperatura sta tam sploh pripomogla butiljki v družbi do še večjega ugleda kakor pri nas in nermalokadaj sem naletel med pivci na prave virtuoze v tej stroki. Ampak proti strumnemu generalu, bakrenordečemu bradaču, našega stalnega omizja so bili vsi skupaj klaverni šušmarji.

Ta stari gospod, ki je izza neke bitke s Turki pogrešal gornji del svoje lobanje in se je vselej, kadar se je pojavil pri naši stalni mizi kak tuj gost, z najganljivejšo odkritosrčnostjo opravičeval, da se na žalost tudi pri mizi ne more odkriti — je imel navado, da je vedno med jedjo izpraznil par steklenic močnega žganja, za zaključek pa še butiljko araka — po okoliščinah je včasih tudi še parkrat, da capo zahteval, če je namreč baš tako naneslo — ali vkljub vsemu ni bilo zapaziti na njem niti trohice pijanosti... Ne verjamete?! — Ne zamerim vam, gospoda moja, tudi jaz nisem verjel, tudi za moje pojme je bilo to preveč! Dolgo nisem vedel kako naj bi si vso zadevo tolmačil, dokler nisem nekoč, rekël bi čisto slučajno pogruntal skrivnosti tega čudnega pojava. Imel je namreč general navado, da je od časa do časa svoj klobuk malo privzdignil. To sem bil že prej večkrat videl, ne da bi iz tega sklepal kaj huđega. Da mu je bilo od tolikega žganja čelo vroče je bilo vendar več kot naravno in da je skušal to ozračje razčistiti, menda nič manj. Po dolgotrajnem, bistrem opazovanju sem pa končno dognal, da je s klo-

bukom vred privzdigoval tudi nekakšno — na klobuk pritrjeno — srebrno ploščo, ki mu je služila namesto v turški vojski izgubljenega kosa lobanje in da je pri taki priliki vselej izpuhtela — v obliki majhnega oblaka — vsa sopara zavzitega alkohola. Tako je bila hipoma rešena mučna zagonetka.

Zaupal sem to odkritje nekaterim izmed svojih dobrih prijateljev in ker smo bili baš lepo zbrani pri večerni zabavi, sem se kar takoj ponudil, da svojo trditvev tudi s poskusom dokazem. Stopil sem tedaj s svojo pipo za generalov hrbet in v trenutku, ko je on privzdignil klobuk, sem takole, kakor slučajno, prižgal s koščkom papirja dvigajoče se pline. In tedajci, gospoda moja, se nam je nudil ne le docela nov, temveč tudi izredno lep prizor. Skrivnostna meglica,

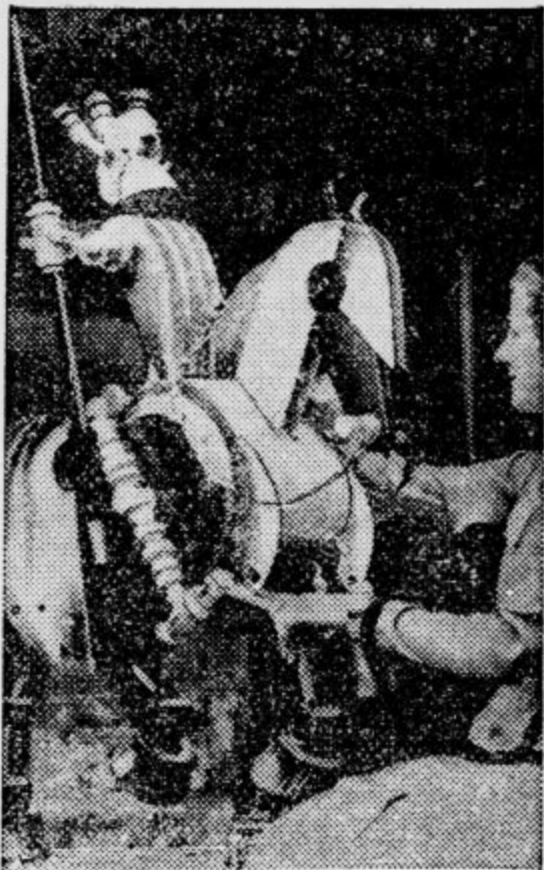
Dolgočasni tekač

Lani v maju se je oženil znani finski tekač Nurmi, ki je nekaj časa veljal za najboljšega tekača na svetu. Ta zakon se bo, kakor zdaj poročajo iz Helsinkov, razbil.

Gospa Nurmi zahteva ločitev od svoje-ga moža enostavno zategadelj, ker sta njuna »temperamenta nezdržljiva«. Previdno pristavlja, da sicer še vedno ljubi Nurmija (ali njegove dohodke), da pa pomeni zanjo takšen mož dolgočasnega partnerja posebno še, ker je zelo plašljive narave. Nurmi je namreč zelo molčeč človek in mu »nedostaja besed«, da bi se z ženo pomenil o stvareh, ki jo zanimajo.

Nurmi je baje pristal na ločitev in je izjavil, da bo stopil med profesionalne tekače ter se bo že v kratkem pomeril s francoskim tekačem na dolge proge La-doumegejem.

Don Quichotte — robot

Na veliki radio razstavi v Londonu kažejo tega fantastičnega robota, čigar mehanizem je tako nasproten liku, ki ga predstavlja

Konec beneških gondol

Starejši ljudje si težko predstavljajo Benetke brez gondol in gondolierjev, toda poznalci sodobnih Benetk pravijo, da v mestu lagun kmalu ne bo ne duha ne sluha o gondolah.

Podjetniki, ki jim je doslej promet z gondolami donasal obilico denarja od tujeskega prometa, so začeli opuščati vožnje z ladjicami po lagunah. Posel gondol prevzemajo polagoma motorni čolni. Ladjedelnice, ki so izdelovale gondole, so skoraj popolnoma ustavile svoje delo. Pravijo, da niso le-to spravili v promet niti enega novega vozila starega kova.

Motorni čolni bolj in bolj izpodrivajo romantično gondolo, ki je že danes zapisana smrti in bo kmalu našla svoj zaslužni kotiček v muzeju.

Štirje milijoni madžarskih imen

Budimpeštanski »Nemzeti Ujsag« priobčuje razgovor s predsednikom za pomadžarjenje imen dr. Zoltanom Lengyelom, ki pravi:

Polovica prebivalcev Madžarske, t. j. 4 milijoni ljudi imajo deloma popolnoma tuja, deloma le napol madžarska imena. Dva in pol milijona madžarskih državljanov, ki so po materinskem jeziku Madžari, pa imajo še vedno tuja imena.

Šele v devetdesetih letih se je na Madžarskem pojavila težnja za pomadžarjenjem imen. Zdaj se bliža madžarizacija v orožništvu svojemu koncu. V letošnjem decembru ne bo na Madžarskem nobenega orožnika z nemadžarskim imenom. Madžarizacija ps tudi uspešno napreduje pri pošti in železnici. Odslej bo vlada v Budimpešti skrbela, da se temeljito pomadžari vsako leto najmanj 100 tisoč imen in v 40 letih ne bo na Madžarskem nobenega tujega priimka.

Skavti kot Indijanci

Skupina ameriških skavtov v indijanskih oblačilih

Več ritmike, več plesa!

Obisk pri ge. Katji Delakovi. Ga. Katja Delakova, ki je lani z nekaterimi prav lepo uspešnimi nastopi obrnila nase pozornost naše kulturne javnosti in

in se je s par večeri v Delavski zbornici izkazala tudi kot odlična učiteljica plesne umetnosti, je šla potem za malo časa v zatišje. Zdravstvene razmere ji niso dopuščale, da bi aktivno živela v svoji umetnosti, pa se je ta čas izživljala v snovanju velikopoteznih načrtov za bodočnost. — Povečala me je v svojo delavnico v novi Dukičevi palači ob Gajevi ulici, kjer si je uredila tudi lastno, moderno opremljeno plesno dvorano. V eni najlepših, najbolj umetniško drzno mebliranih sob, kar jih premore Ljubljana, se je razvil kratek, prijeten pomenek. Ga. Delakova se je v zadnjem času pripravila na nove umetniške pohode. Najprej je zasnovala originalno, grandiozno plesno - literarno študijo »Cestaz« - program, ki na čudovit način spaja v sebi plesne in pesniške, igralske in glasbene elemente in s katerim pojde po vsej priliki gostovat tudi v inozemstvu. Za doma, za Ljubljano, pa je pripravila novo šolo ritmične gimnastike in umetniškega plesa, ki jo bo otvorila prihodnje dni. O ritmiki in o plesu mi je pripovedovala na svoj znani, preprost, iskren način.

— Kako radi se otroci gibljejo, kako radi »norijo«! In kako veseli in zdravi so pri tem. Da človek z leti odebeli in okort, ni nobena nujnost, temveč je samo posledica tega, da se premalo gibljemo. Človeško telo bi bilo lahko najlepše od vsega, kar premore narava. Kako radi občudujemo kipe starih Grkov, pa vendar si nič ne prizadevamo, da bi jim postali enaki. Večina izmed nas živi povprečnojško življenje brez vsakega pravega smisla. Delo, ki prinaša le malo ugodja in zadovoljstva, jesti in pitka zabava — tako teče življenje, ki ga samo tu pa tam prekine kot majhna senzacija kakšna bolezen. Vse prebogosto smo bolni in vse preveč izmed nas jih je bolnih. Toda največ boleznih je takšnih, da se jim lahko izognemo, samo volje nam manjka tako oblikovati življenje, da bo v resnici postalo življenje in da bomo postali zdravi, veseli in lepi. Zato je pač treba gimnastike.

Ples je seveda nekaj drugega. Ples je sarm telesno v zvezi z gimnastiko. Plesalec mora sicer biti dober gimnastik, toda dober gimnastik še ni plesalec. Vsakdo lahko in bi moral vežbati svoje telo, toda pri plesalcu je gib izraz čustva. Tega čustva ne dra-

mijo v človeku kake nadzeme, saj je čisto človeško čustvo in sprejeto iz joka izgubljenega otroka, od je slepca, iz žuljavih delavskih čustvo vplivajo ritem, meloče su glasbenega dela, nanj vplivajo barvnih akordov, ki jih zazreš ko poslušáš pesem. To je globoko, silno čustvo. In to čustvo lahko poslušala čustev, bol in radost, življenje, ljubezen in vera. — In kakor človek »topi« v ples, mu pogosto prita, kakor da bi se vse njegovo življenje ščalo k zemlji, čisto v zemljo. M.

Zanimiva publikacija o sodobnem hotelu

V drugi polovici avgusta izide posebna številka naše odlične strokovne revije »Arhitektura«, ki bo posvečena samo hotelirstvu. Ta revija, ki je doma še premalo znana, ima v inozemstvu že svoj status, kajti nad 60 inozemskih strokovnih revij jo redno registrira in obilo številki gre v inozemstvo na naslov stalnih naročnikov. Avgustova številka bo imela prav zanimivo in bogato vsebino. Uvodni članek bo razpravljal o sodobnem hotelu v Nemčiji, Ameriki, Franciji, pri čemer se bo posebno poudaril splošni evropski tip hotela (alpski in obmorski tip). V reviji bodo priobčeni številni načrti obstoječih domačih hotelov, gostiln in kavarn ter vzorni projekti in načrti zgradb v bližnji bodočnosti. Nadaljnji članki bodo obravnavali specialno notranjo ureditev hotelov, elektrotehničnih in signalnih naprav, kopalnic itd. — Posebna pažnja bo posvečena modernemu komfortu. Poseben članek bo postavil paralelo med našimi in inozemskimi hoteli. Članki bodo izpod peres odličnih naših strokovnjakov-arhitektov, kakor so gg. Fatur, Spinčič, H. Hus, Mesar, Platner, Tončič, Dubovy, Prijević, Mattanovich, Manda, Vidaković in dr.

Opozarjamo naše tujsko-prometne interese na to izredno važno številko, ki jim bo nudila obilo pouka in dala smernice za njihovo bodoče gradnje. Priporočamo, da se na to revijo naroče ter da po možnosti objavijo slike in opise svojih objektov v tej posebni številki. Vsa vprašanja je nasloviti na uredništvo revije »Arhitektura« v Ljubljani, Gajeva ul. 9. A. V. P.

Pri železnih težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgagi, vzpehvanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnetju k bluvanju učinite 1—2 čaši naravne »Franz Josefov« vode temeljito iztrebljenje prebavil. Mnenja bolnišnic izpričujejo, da jemljejo »Franz Josefov« vodo radi tudi oni, ki morajo dolgo poto-gati v postelji in jim zelo prija voda. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vsaki lekarni, drogeriji in vseh spece-rijskih trgovinah.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

dvigajoča se nad generalovo glavo se je v tem trenutku spremenila v krasen ognjen stolp... Ostanek vinskih duhov pa, ki se je še lovil med lasmi pod klobukom, je v najlepšem modrikastem plamenu tvoril nimbus, kot si lepšega in sijajnejšega pri največjem svetniku misliti ni mogoče.

Moje eksperiment seveda ni mogel generalu skrit ostati. Pa ne da bi se bil mož radi tega kaj razburjal, kaj še — nasprotno: Zdelo se je celo, kot da mu ves špas nekako laska, kajti nam je ta eksperiment, ki mu je do takega ugleda in slovesa pripomogel, še večkrat ponoviti dovolil.

Sploh bi bilo — po mojem skromnem mnenju — namesto večne domine, tombole, šaha in drugih dolgočasnosti uvesti tudi take družabne igre. Kajti ne morete si predstavljati, koliko veselih ur smo od takih prilikah doživljali. Vendar za enkrat vse to rajše preskočim, ker vam nameravam povedati še različne lovske zgodbe, ki se mi zde mnogo bolj čudovite in morda še zabavnejše.

Lahko si mislite, gospoda moja, da sem se s pajdaši, ki so velik, obširen lovski revir res obrajtali, kaj dobro razumel. Z mirno vestjo lahko trdim, da so mi ti dnevi ostali v najlepšem spominu — bodisi radi prijetne spremembe v razvedrilu, kakor tudi radi neverjetne sreče, ki mi je stala ob strani ob vsakem še tako trapastem početju.

Nekega jutra, na priliko, vidim skozi okno svoje spalnice, da je velik ribnik — v neposredni bližini — takorekoč posut in natrpan divjih rac, fazanov, gosi in druge perjadi. Kakor bi trenil, potegnem puško iz kota, planem na vrat na nos po stopnicah in v naglici treščim z glavo ob rožance s tako silo, da so se iz oči kar iskre kresale. Toda to me ni v moji lovski strasti prav nič zadrževalo. Skokoma sem bil pri lokvi in kaj kmalu sem prišel do strela, ali ko nastavim puško, doženem v svojo nemalo jezo, da se je zaradi silnega sunka v rožancih kresilni kamen s puške stresel... Kaj storiti? Časa ni kazalo izgubljati! K sreči se domislim, kaj se je bilo pravkar zgodilo z mojimi očmi. Pripravim torej ponvičko, natrem primerno količino smodnika, namerim puško na divjo perjad in — ena dve tri — upilim z vso silo s pestjo po svojem čelu. Krepak udarec je povzročil isker dovolj, da se je vnel smodnik ter sprožil puško... In tako, gospoda moja, sem zadel pet parov rac, štiri ključače in en par krasnih fazanov. Da, prisotnost duha je duša možgatih činov. Če na primer vojakom in mornarjem prav ta vrlina mnogokrat pripomore do njihovih uspehov, tedaj moremo reči, da se ima tudi lovec neredko edino le njej zahvaliti za svojo — takozvano — lovsko srečo.

Sportna nedelja

BSK vodi

Po večerajšnjih treh državnih prvenstvenih tekmah je prevzel vodstvo BSK, ki mu s 15 točkami sledita Hajduk in Gradjanski — Situacija se čisti . . .

Ljubljana, 20. avgusta.

Državno prvenstvena tabela se je danes spet — če ne računamo več večerajšnje srečne zmagave Jugoslavije nad Vojvodino — izpopolnila s tremi rezultati, več ali manj nakovanimi. V Beogradu sta se igrali domača nasprotnika, BSK in Gradjanski. Amer se je BSK temeljito rešil v večerajšnjih tekmah s 16 točkami popolnoma vodstvo tabele. V Zagrebu je Hajduk odigral že tretjo zaporedno tekmo tja nemških, in sicer proti osiškemu polaganju. S to zmago je prekosil Jugoslavijo. Srednjo na šesto mesto v je znano, da je imel Hajduk v gostih dveh tekмах, ki mu je morala za notranjo razliko odstopiti obe tekmi. Po večerajšnjih tekmah se je samo vrstni red in pri vodstvu. Hajduk je sedaj vodil s 15 točkami, Hajduk 14, BSK 14, Concordia 13, Hajduk 13, Jugoslavija 12, Primorje 11, Vojvodina 7, Slavija 6, Slavija 6.

Hajduk	11	7	1	3	21:10	15
Gradjanski	14	7	1	6	22:22	15
Bask	14	6	2	6	32:31	14
Concordia	11	6	1	4	24:11	13
Hajduk Italij	11	6	1	4	25:13	13
Jugoslavija	10	5	0	4	17:20	12
Primorje	12	4	3	5	24:27	11
Vojvodina	12	2	3	7	14:33	7
Slavija	11	2	2	7	18:31	6
Slavija C.	11	2	2	7	12:30	6

V naslednjem podrobnosti:

Hašk : Slavija (0.)
6:0 (4:0)

Zagreb, 20. avgusta. Hašk je v današnjih prvenstvenih tekmah igral zelo lepo, nenavadno prodorna pa mu je bila napadalna vrsta. Igrala je zelo koristno in si je že v prvem polčasu zagotovila štiri gole, izmed katerih je zabil Medanić 2, Petrak in Ranogajec pa po enega. Po odmoru je Medanić povisal razliko še za dva gola. Slavija se je dobro in fair branila, vendar je bila proti izbornu razpoloženemu Hašku brez prave moči. Tekmo je sodil g. Ames iz Beograda.

Hajduk : Concordia
1:0 (1:0)

Split, 20. avgusta. Pred 2.500 gledalci in pod vodstvom sodnika Mike Popovića iz Beograda se je danes odigrala prvenstvena tekma med Hajdukom in Concordio, ki jo je z edinim golom odločil Hajduk zase. V 19. min. prvega polčasa je dobil po lepi kombinaciji Lemešića in Benčića žogo prosti Lin, ki jo je poslal mimo Demića v mrežo. Igra se je pozneje menjavala zdej na tej zdej na oni strani, toda nobeno moštvo ni moglo več do uspeha. Sodnik g. Popović je bil v splošnem dober, vendar je parkrat grešil glede ofsajdov.

BSK : Bask 4:1 (2:1)

Beograd, 20. avgusta. Današnji tekmi za državno prvenstvo med BSK in BASKom je prisostvovalo okoli 4000 gledalcev. Tekmo je sodil g. Kap iz Sarajeva. Zmaga BSK je bila popolnoma zaslužena, dasi je BASK v začetku igre precej nevarno napadal in tudi presel prvi v vodstvo. Igra je bila živahna in napeta, toda v splošnem fair.

Tekma — brez koristi!

Slaba igra dveh »izbranih« podsaveznih timov. — Tipičen primer, kako ne gre prireditelj takih tekem iz — zadrege!

Ljubljana, 20. avgusta. Vodstvo našega nogometnega podsaveza je hotelo nadoknaditi opuščeno obveznost in porabilo prost termin za prireditve po dolžnosti v prid olimpijskega fonda. V resnici pa je efekt prireditve ta, da nima olimpijski fond nobene koristi od nje, pač pa je podsavez utrpel par stotakov škode. Poleg tega pa se je tudi s čisto sportne strani pokazal nedostatek in obliki nediscipliniranosti nekaterih igralcev, ki podsaveznega poziva niso vzeli z resne strani in se mu niso odzvali. Tako bo podsavez moral ukreniti vrh vsega še primerne korake v zaščito svoje avtoritete!

Črno-beli : modri 5:3 (2:2)

Črno-beli so nastopili v postavi: Logar-Hassl, Bertonec I.—Zemljak, Slamič, Boncelj—Skrajnar, Lah, Bertonec II., Jež, Zemljak. Sestava modrih pa je bila: Starec—Jec, Belak—Košena, Sočan, Pišek II.—Slamberger, Janežič, Svetec R., Mokorel, Pfeifer. Napak je bilo ež to, da se moštvi nista objavili v naprej. Dočim so črno-beli nastopili v že naprej določeni postavi, z izjemo Skrajnarja na desnem krilu, ki je vstopil na mesto odsotnega Jaga, je postava modrih pretrepala močnejšo metamorfozo. Za odsotna branilca Svetica in Bergleza sta igrala Jec in Belak. Slaparjevo mesto pa je zasedel Mokorel. Tako pripravljeno moštvo seveda nista nudili najboljšega, kar premore Ljubljana v nogometu, in se je tja hita tekmo igrati močno izražala. Modri so bili sestavljeni iz sicer dobrih poidevcev, kot celota se pa niso mogli uveljaviti več ko en polčas. Več sreče so imeli v tem pogledu črno-beli, ki so bili že a priori bolj homogeni no svojem izvoru, potrebovali pa so klub temu dolgo, da so se pokazali pozitivne. Igra je bila povsem v stilu prireditve, nekateri so se pokazali za ambiciozne strani, drugi, in to večina, so stvar vzeli bolj zlahka. Kot formacija je bila najboljša desna stran modrega napada, le žal, da je Janežič samo »eno-nog«.

Gole so dali po vrstnem redu: Zemljak, Janežič, Janežič, Slamič, Bertonec II., Svetec, Lah in Zemljak. Sodil je g. Jordan dobro.

Mariborski nogomet
Rapid : Maribor 3 : 1 (0 : 1)

Maribor, 20. avgusta. Na igrišču SK Rapida se je vršila gornja prijateljska tekma, ki se je končala z zasluženo zmago Rapida. Tekma je bila zelo zanimiva in napeta. Maribor je bil sicer v prvem polčasu v premoči, v drugem pa je vidno popustil. Rapid je imel najboljše moči v obrambi, Maribor pa med krilci. Med tekmo je prišlo do burnih incidentov med obema moštvi. Tekmo je sodil g. Jančič v splošnem dobro.

V predtekmi je rezervna SK Maribora porazila rezervno SK Rapida z 1 : 0 (1 : 0). Dopoldne sta odigrali mladini Rapida in Zelenci tekmo za mladinski pokal medklubskega odbora, ki se je končala neodločeno 2 : 2 (2 : 2).

Celjski nogomet
Celje, 20. avgusta. Na Glaziji je dopoldne kombinirano moštvo SK Celja zmagalo nad rezervno voja-

V Splitu nam gre slabo

Na meddržavni plavalni tekmi z Madžari nam je prvi dan prinesel sama razočaranja — Madžarska vodi

Split, 20. avgusta. Na meddržavnem plavalnem tekmovanju med Madžarsko in Jugoslavijo je prinesel prvi dan našemu plavalnemu sportu sama razočaranja.

Če ne bi bili waterpolisti pokazali brezprimerne požrtvovalnosti in odnesli z ozirom na svojega izredno močnega nasprotnika častnega rezultata, bi bil za nas prvi dan mitinga dan popolnega neuspeha. Stodstotno krivdo za te rezultate nosi JPS obremen s prirediteljem Jadranom, ki se je to pot pokazal, da je popolnoma nesposoben organizirati tako tekmovanje. Dočim je Jadran zavozil tehnično stran tekmovanja, je JPS napravil nepopravljivo napako pri sestavi reprezentance, še bolj pa pri tem, da se ni brigal za kondicijo tekmovalcev, ki so v Splitu prepuščeni samim sebi in brez vsakega nadzorstva. Ob napovedani uri je bilo plavalnišče Jadrana še skoraj prazno, pozneje pa se je tribuna napolnila, tako da je tekmovanje spremljalo okoli 2000 gledalcev. Motil bi se pa, kdor bi mislil, da so imeli naši tekmovalci v publikki zaveznika. Publika je navijala samo za splitske plavače, ostalim našim reprezentantom pa se je pokazala vse prej kot naklonjena. Godba je nato zaigrala madžarsko in jugoslovensko himno, goste je pozdravil v imenu JPS podpredsednik ing. Švrič, za madžarski savez pa se je zahvalil vodja ekipe Jonas. Nato se je začel s polurno zamudo razvijati spored.

1500 m prosto
Ta disciplina ni bila na programu dvomatcha in je za obe reprezentanci nastopil samo po en tekmovalci. Naš reprezentant, državni prvak Bončić, nas je zastopal zelo slabo in je podlegel Madžaru za celih 60 m.

100 m prosto
Na startu so Madžari zahtevali, da se mora tekmovati v predpisanih trikotjih, ki jih naši tekmovalci niso imeli pripravljanih. V naglici so si trikotje izposodili, kar je bilo usodno zanje. Do 40 m je vodil še Wilfan, na obratu pa je bil že Csik prvi v dosti slabem času 28,6 (Wilfan je plaval na Sušaku 50 m 27 sekund). Na drugem delu proge je Wilfan še bolj popustil, medtem ko se je Senjanović trudil, da bi obratunal s Szekelyjem, kar pa mu tudi ni uspelo. Rezultati so izredno slabi.

Jugoslavenski sport 1933

Savez sportnih savezov (SSS) je izdal sportni almanah za 1. 1933, priročnik, ki smo ga že davno potrebovali. Dolgo je trpelo, preden smo v našem sportu našli forum, ki je posvetil propagandi in organizaciji celotnega jugoslovenskega sporta temeljitejšo skrb. Letos je med drugim propagandnim delom izdal SSS (savez sportnih savezov) bogat priročnik z vsemi podatki o dosežanjem razvoju našega sporta, ki so bili zdaj raztreseni po različnih arhivih ali pa celo samo po časopisnih rubrikah. Na 160 straneh žepnega formata je urednik knjižice, znani sportni delavec in glavni tajnik SSS Hrvoje Macanović obdelal s sodelovanjem različnih sportnih delavcev iz najvažnejših sportnih središč države razvoj v vseh sportnih panogah.

Prvo mesto je v pestri vsebini odrejeno organizaciji SSS in olimpijskega odbora, nato pa se vrsti podoben pregled v razvoju in stanju posameznih panog: nogometu (z navedbo podsavezov, klubov, prvakov, reprezentančnih rezultatov in igralcev itd.), tenisu, hazeni, table-tenisu, golfu (omejen samo na Zagreb), hokeju, kolesarstvu (savez je kotiralski, panoga pa še zmerom biciklistika), motosportu, avtomobilistiki, avijaciji, gimnastiki, atletiki (moški in ženski ločeno), rokoborbi, boks (šakanje je dobro, toda ni udomačeno!), veslanju, jadranju, plavanju, sabljanju, jahanju, smučanju itd. V uporablja g. Macanović še zmerom ono nesrečno »skijaenje«, ki ga trebimo od takrat, odkar so »a uvedli v Zagrebu, je že več kot nepotrebno. SSS bi moral biti o nazivu posameznih panog že docela na jasnem! Knjižica vsebuje razen očitne številke, rekvorodov, podatkov o pomembnih sportnih dogodkih itd. tudi nekaj načelnih člankov o sportu. Razen tega je med besedilo avrsčenih nekaj slik visokih predstavnikov naših vrhovnih sportnih forumov; žal slike — menda zaradi papirja — niso najbolj jasne. Slični almanah bo SSS v bodoče izdal vsako leto, ki ga bo v bodoče sem in tja gotovo še izpopolnil. Vsekar je prva izdaja zelo potrebna in dragocena novost,

Skega moštva 39. pešpolka s 5 : 4 (1 : 1). Pred odmorom so bili vojaki, po odmoru pa igralci Celja boljši. Popoldne je SK Olimp zmagal nad SK Celjem z 2:1 (1:0). V tej prijateljski tekmi je nudil Olimp bolj smotreno igro kot moštvo Celja, ki je bilo zelo neenotno in neodločno. Tekmo je sodil g. Ochs objektivno in točno. Gledalcev je bilo 950.

Ostale nogometne tekme
Dunaj: Admira : Rapid 4:3 (1:2); Libertas : Amateure XXI 5:2 (3:1); Wacker : Weise Elf 3:2 (3:1).
Temešvar: Crisana : Ferencvaros (Budimpešta) 3:1 (1:0).
Budimpešta: Ujpest : Kispet 4:2.
Brno: Zidenice : Vienna (Dunaj) 2:2.
Berlin: Hertha : DFC (Praga) 3:2.
Leipzig: Sp. V. Fürth : III. okraj (Budimpešta) 5:3.
Praga: Kladno : Slavija 5:2.
Urfahr: Sp. V. Urfahr : Salzburger AC 8:2.
Innsbruck: Lustenau : Innsbrucker AC 4:1.

1. Csik (M) 1:01.6; 2. Szekely (M) 1:02.1; 3. Senjanović (J) 1:02.8; 4. Wilfan 1:05.4. Točke: Madžarska 7, Jugoslavija 3.

Mešana stafeta 3 x 100 m
ni spadala v oficijelni spored; zato so naši plavalci brez trikotja in so bili rezultati takoj drugačni. Grkinič se je držal internacionalnega Hilda in prišel v času 1:23.2 samo za meter dolžine za njim na predajo. Bitskey je odšel prežgodaj s starta, Wilfanu pa se je na startu odlomila deska in je ostal 3 m zadaj. Toda že do obrata mu je uspelo zmanjšati razliko na pol metra, ki jo je obratnil do predaje. Senjanović je šel s polno paro na pot, na obratu je bil istočasno z Madžarom, tu pa se mu je zataknila noga pod desko, obrat je bil pokvarjen in stafeta, ki jo je skušal Senjanović še rešiti, je bila izgubljena. Wilfan je plaval hrbtno 1:12.9.

1. Madžarska (Hild, Bitskey, Csik) 3:38.1; 2. Jugoslavija (Grkinič, Wilfan, Senjanović) 3:38.8.

Nato je sledila waterpolo tekma, v kateri je za Jugoslavijo nastopila druga garnitura, sestavljena iz plavalcev Viktorije in Jadrana, medtem ko so postavili Madžari svoje najboljše moštvo, ki je porazilo evropsko reprezentanco z 9 : 2. Posledice niso izostale . . .

Madžarska : Jugoslavija 10 : 0 (3 : 0)

Naše moštvo je igralo skrajno požrtvovalno in se je v njem odlikoval Pavešič na голу, zelo slab pa je bil Roje (Jadran). Tekmo je sodil Belgijec Delahaye.

Za današnjo waterpolo tekmo je postavljen v naše moštvo ilirijanski junior Fux. (Tekmovanje se je tudi nadaljevalo kot večerna prireditve, ki je trajala pozno v noč, tako da bomo mogli rezultate drugega dne objaviti šele v jutrišnji številki »Jutrac«.)

ki jo bo rad vzel v roke vsak, kdor spremlja v tej ali oni panogi naše sportno življenje. Ker je tudi cena (Din 10.—) izredno nizka in naravnost propagandna, moremo knjižico vsakomur najtopleje priporočiti. Zadnja dva singla v tekmovanju za Davisov pokal med Jugoslavijo in Norveško, ki se je — kot smo poročali večeraj — zaključilo z neoporečno našo zmago 5 : 0, sta bila odigrana takole: Punčec je porazil Smitha 7 : 5, 6 : 3, 8 : 1, 6 : 4; Kukuljevič pa Hanesa 6 : 2, 4 : 6, 1 : 6, 6 : 2, 9 : 7.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Zaradi tehničnih ovir je izredni občni zbor sekcije odgoden na četrtek 24. t. m.

Ogrinova spominska dirka

Prehodni pokal je prešel v last Fr. Abulnar-ja. Večeraj se je vršila po MK Iliriji razpisana »Ogrinova« spominska dirka. Točno ob 6.30 jutraj se startalo na Dunajski cesti 16 dirkačev. Proga je vodila iz Ljubljane do Celja in obratno, — vsega 150 km. Prva skupina (Abulnar, Prodan, Aubelj in Gartner) je prevozila progo Ljubljana—Celje s povprečno brzino preko 32 km na uro. Nazaj grede so imeli dirkači zelo neprijeten nasprotni veter, tako da ni bilo mogoče doseči še boljšega uspeha, kar se je splošno pričakovalo. Uspehi so bili sledeči:
1. Abulnar Franc (MK Ilirija) 5:07:36/5.
2. Aubelj Valentin (MK Ilirija) 5:10 : 15/5.
3. Gartner Franc (Kol. dr. Ljubljana) 5:10:16.
4. Prodan Edo (ZSK Hermes) 5:10:17.
5. Brajnik Janko (Kol. dr. Ljubljana) 5:29:57.
6. Novak Rudolf (Kol. dr. Sava) 5:30:59/5.
7. Kajtnar Franc (Kol. klub Celje) 5:40:45.
8. Verhovnik Ivan (ASK Primorje) 5:40:45/5.
9. Votrlih Leopold (Kol. dr. Žarja) 5:40:45/5.

10. Praprotnik Stanko (Kol. dr. Žarja) 5:44.
Dirkač Verhovnik je imel kar dva defekta, sicer bi bil gotovo dosegel boljši uspeh; v splošnem je bilo malo defektov in se je dirka pod spretnim vodstvom gg. Pelca, Kepca in Gorjanca izvršila v najboljšem času in brez vsake nezdode.
Prehodni pokal »Ogrinova« spominske dirke je prejel g. Franc Abulnar v trajno last.

Značaj in delo

Vsak človek, bodisi moški ali ženska, ima pri izbiri dela svoje posebne težnje, ki ustrezajo strukturi njegovega značaja. Te težnje so pa pri ženski še bolj značilne kakor pri moškem, kajti zadnja desetletja se je ženo življenje v mnogih pogledih izpremenilo glede na njen položaj v družbi, v družini in v odnosu do moža. To ima nujno za posledico, da se izpreminja tudi ženska duševna struktura: njen značaj, njene težnje, njeno gledanje življenja se močno razlikuje od vseh teh komponent, kakor jih je očitovala žena iz pretekle dobe. Gotovo je, da je današnja žena manj ženska v primeri s prejšnjo, zlasti če razumemo pod tem atributom bojazljivost, nesamostojnost, omejenost, neodločnost, telesno in duševno slabotnost — same lastnosti, ki so krasile ženo iz dobrih starih časov. Današnji položaj žene zahteva od nje, da se teh lastnosti čimbolj temeljito znebi, hote ali nehoti. Ker mora danes žena v borbi za delo in plačilo slediti moškemu, je kaj naravno in razumljivo, da si je navzela nekatere moške lastnosti, ki so bolj prikladne za življenjsko borbo kakor pa njene prejšnje lastnosti. To pa gotovo ne more vplivati na tisto, kar je v njej elementarno ženskega.

Kakor je danes vse življenje v prehodnem štadiju, tako tudi pojav nove žene še dolgo ni završen. Zaradi tega srečavamo najrazličnejše ženske tipe, ki se uveljavljajo v svoji okolici na različnih način. Posebno določno stopi v ospredje njihov značaj pri izbiri svojega življenjskega smotra, svojega delokroga, pa tudi način, kako se v tem delokrogu uveljavijo. Vnaprej je treba pripomniti, da danes ni mogoče brezpogojno soditi človeka po tem, kakšno delo si je izbral, kajti danes igrajo pri izbiri poklica bodisi pri moškemu, še bolj pa pri ženski, najrazličnejši momenti, od katerih je najvažnejši materialni položaj staršev. Pri ženskah pride pa v povprečje še dejstvo, da so se danes poklici razdeljeni na moške in ženske. Pri vseh panogah manualnega dela je tako, da opravljajo tako zvano kvalificirano delo moški, nekvalificirano delo pa ženske. Istotako je po uradih in navadi, da so na podrejenih mestih ženske, tudi kadar gre za enako izobrazbo. Neglede na to razdelitev pa velja v splošnem, da spadajo vse vrste postrežniških in skrbstvenih poklicev (bolniške strežnice, oskrbne sestre, gosposidine, pomočnice itd.) v področje ženskega dela, proizvodnja in uprava dobrin pa v področje moškega udeleževanja.

Kdor hoče torej dobiti vpogled v značaj na podlagi izbire poklica, doseže to edino pri mladih dekletih, dokler so še v šoli, na podlagi njihovih samostojnih želja. Take poizkuse pogosto naredi še osnovnošolski, pa tudi srednješolski pedagogi. Upoštevati je treba, da so te izjave pogosto izraz težnje po boljšem življenjskem standardu, kakor ga vidi in občuti otrok pri svojih starših. A ne glede na to, te želje otrok mnogo povedo tudi glede na njihov značaj. Pri deklicah se prav izrazito pokažejo razlike med onimi s čisto ženskimi značajem in onimi, ki imajo v svojem značaju več ali manj moških potez. Vemo, da se ista mešanica lastnosti kaže tudi pri moških. Mlajše deklice bi bile skoro vse rade matere, pri večjih se pa že opazi določna razlika v težnjah. Bolj izrazito ženski tipi se odločijo po večini za učiteljske in profesorice, moško usmerjeni tipi pa kažejo mnogo več ambicije, težnjo za takim delovanjem, kjer bi se uveljavili, komandirali. Pozneje seveda večina ljudi zagrabí za oni poklic, ki mu nudi čim boljše in čim prejšnjo existenco ne glede na vse drugo. Tuji nadarjenost nima posebne vloge, saj vemo, da se more kupiti z instrukcijami.

Prav zaradi tega, ker danes človek ne more slediti svojemu nagunjenju pri izbiri delokroga, je zelo važna zanj ona lastnost, ki mu omogoča, da se more vživeti v svoj delokrog in v svojo okolico: to lastnost bi lahko imenovali realnost. Realen človek se razmeroma z lahkoto odprave smotrom, o katerih je sanjal, ter se prilagodi novim nujnostim življenja. Tak človek bo vedno razmeroma dosti dobro izpolnil svoje mesto v življenju in bo tudi zadovoljen. Če glede na to lastnost opazujemo ljudi, pridemo do zaključka, da so ženske bolj realne kakor moški. Malokatera si zastavi višji smoter, kakor ga more doseči, še največ ambicioznosti pokaže meščanska ženska pri izbiri svojega moža, od katerega zahteva čim višjo družabno pozicijo. Toda pri svojem delu se izkaže ženska izredno prilagodljiva. Ta lastnost izhaja iz njene tradicionalne podrejenosti, a ji danes marsikdaj prav pride. V današnji krizi je ženska večkrat primorana menjati službo. To je zanj mnogo lažje kakor za moškega. Z lahkoto se privadi ne samo v taki službi, ki zahteva enake spretnosti kakor prejšnja, temveč se prilagodi tudi povsem novim zahtevam. V njen prilog je tudi dejstvo, da večina vrst dela ne zahteva toliko razumske poglobitve, temveč pridnosti. Tu pa ženska nedvomno

prednjači moškemu. To moremo ugotoviti zlasti danes: koliko bolj se brezposelne ženske potrudijo, da dobe kakršnokoli delo, kakor pa moški! Brezposelna ženska prime za vsako, tudi najhujše delo, pa če ga tudi ni nikdar izvrševala; moškemu je to mnogo težje. Koliko je danes žensk, ki na vseh koncih iščejo zaslužka, ki opravljajo vsa mogoča dela, samo da prežive svoje otroke in moža!

Noben vpliv ne oblikuje človeškega značaja močnejše kakor delo. Ženin značaj se je začel prav tedaj preoblikovati, ko je izpremenila svoj delokrog, ko je prenehala biti samo gospodinja. Gotovo pa je tudi, da posebnosti poklica vtisnejo svoj pečat vsakemu človeku. Učitelja in učiteljico prav gotovo karakterizirajo lastnosti, ki jih uradnik in uradnica nimata; zato pri teh dveh stopajo v ospredje zopet druge specifične lastnosti. Pomislimo samo na advokate, kako izrazito advokatske so njihove lastnosti! In tako dalje. Zato je prav neumestno ob vsaki priliki govoriti: no, se ji pozna, da je to in to. Vsakdo nosi posebnosti svojega stanu s seboj, zlasti če se mu je izročil z vso dušo.

Človek si bo pa šele takrat lahko izbral svoj poklic po svojih težnjah, kadar bo na svetu tako urejeno, da ne bomo drug drugemu na poti, ko ne bo več treba, da je »človek človeku volk«, kakor je to danes.

Iz akvaristove torbe

Poletno popoldne. Sonce stoji na jugozapadu. Ljubljanski vrh obsenča že del borovniške kotline in tudi griček Sv. Trojice na Vrhniki pokriva s svojo senco njive in polja na vzhodnem območju, kakor da bi jih hotel zaščiti pred pekočimi solničnimi žarki. Sredi Ljubljaniče plava čolnici. Noben vetrček, nobena sapica ji ne zakodra gladine, samo čoln, ki se premika proti Vrhniki, podi pred seboj široke valčke, ki streme v loku k obema obalama. Voda kakor da bi bila olje. Tu in tam štrle iz Ljubljaniče vršički pomidnih dristavcev, večina je pa pod vodo, ker sta Grubarjev kanal in Ljubljaniče zajezena in 1 m nad normalo. Čoln zavije k mestu, kjer je obal malo poplavljenja in kjer štrle vršički trave iz vode. Tam se ustavi in — akvarist začne zajemati.

Po vsakem zajemu lovi ribice s čašo iz mrežice. Majhnega 2 cm dolgega pisanca s črno progjo v sredini bokov, ploščatega pezdrika, vitko, na hrbtu temnozeleno zelenico, pisanko s črnim trakom in dolgo podrepno plavutjo, tenkega podolgovatega podusta s pomaknjeno spodnjo celjustjo, podustno platinco, majhnega klena in kleniča in mičnega glavačka (kapeljna). Po uspelem lovu se napoti dalje in kmalu zagleda dno v sredini Ljubljaniče. Prispel je do one plitvine med Kominom in Verdrom, ki so jo narodi starega veka uporabljali za prehod in ki je okoli 400 korakov dolga. Računano od Komina začne pri dveh košatih drevesih, ki stoje na levi obali, injenja na višini, kjer se vliivata v Ljubljaniče Crna mlaka na desnem, Zrnica pa na levem bregu. Pri navadnem vodostanju je globina na tem mestu 160 cm, pozimi je pa voda tako plitka, da sega na nekaterih mestih samo do kolen. Tam so našli ljudje razne predmete vojne opreme raznih narodov. Sulice, oklepe, loke, puščice Germanov, Hunov in Rimljanov, ki so uporabljali to plitvino za prehod svojih krdel. In dalje se premika čolnici. Na desni obali se z znatno brzico vliiva širok in globok potok Bistra, ki prihaja pod zemljo iz cerkniške kotline. Na izlivnem delu je dno posejano s širokimi listi pljučnikov ali rumenih lokvanjev, katerih listi so na kratkih stebelci, kajti globoka tekoča voda jim ne dopušča, da bi prišli do gladine. Razmnožujejo se po koreninah, ki plezajo v ilovnatem dnu. Malo višje nad Bistrom pritaka, tudi k desni obali, potok Libija, ko se je pod skalami, globoko pod zemljo prerila iz cerkniške kotline. Ostali izvori pri Vrhniki, ki tvorijo Ljubljaniče, pa ne prihajajo iz cerkniške temveč iz planiške kotline in so vode Unča, kar so svoječasno ugotovili z rdečo barvo, ki so vili v vode cerkniške in planiške kotline.

Te ugotovitve sta se udeležila znani ihtiolog, žal že pokojni profesor Franke in ljubljani naš sportist, lovec in ribolovec gospod Lichtenberg, ki daje vsakomur, ki k njemu prihaja, objasnila o lovu in ribolovu, zlasti o nahajališčih raznovrstnih rib. Stanuje pa na Kominu ob Ljubljaniče južno vasiče Evkve, ki se s svojo visoko stolpnato cerkvico mično razprostira na obronkih bevskega holma. Po daljši vožnji nazgor prispemo v višini vasiče »Sinja Gorica« k Crnemu potoku. Tu je mnogo ribic, ki so jih potoki in zelena Ljubljaniča s pomočjo pomladnega solnca izlegli. Ploščiči, rdečeperke, androge in rdečecooke so med ostalimi mironjubnimi ribicami. Vendar ne manjka tu posameznih mladih roparjev, ki plavajo med mironjubnimi ribicami in ki neopaženo pogoltnejo najbližje sosedo. Tako se goste ostrizki, sulčki in majhne ščuke kar na veliko po ves dan.

Kakor vidimo, se seznanja dejstvitelni akvarist z zanimivostmi, ki segajo v razne znanstvene panoge, a kar je glavno, on spozna krasote svoje rodne grude, spozna krasote bisera Jugoslavije, naše deviske Slovenije. O. S.

V neizmerni žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naša zlata mamica in stara mamica, gospa

Marija Zimerman

posestnica in trgovka v Zagorju

danes dne 20. avgusta po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek dne 22. avgusta ob 4. popoldne iz hiše žalosti na župno pokopališče v Zagorju.

Zagorje, dne 20. avgusta 1933.

žalujoči rodbini: Inž. Bogumil Cihelka, Ernest Krulej.

TEDEN DNI FILMA

Kaj nam obeta v Ljubljani prihodnja filmska sezona?

V Jugoslavijo pride letos v celem približno 250 inozemskih filmov. Večino ameriških velefilmov bodo predvajali naši kinematografi v nemških verzijah. Sporred Elitnega kina Matica je že dogotovljen in bo obsegal najizbranejša filmska dela

Poletni čas, ko zahajajo v kino le najbolj zvesti prijatelji filma, se nagiba h koncu, nova kinematografska sezona stoji pred vrmi. Nu, pa smo se informirali pri uradni našega vodilnega kinematografa, Elitnega kina Matica, kaj nam obeta prihodnja sezona. Evo vam izbranih in dovolj zanimivih informacij!

Izgledi na prihodnjo filmsko sezono so prav dobri

Kakor veste so naši kinematografi v prvem redu navezani na nemške filme in to pred vsem zaradi dialoga, ki ga pri nas v pretežni večini vsi razumemo. Publika hoče izbrati ne samo optično in akustično stran filma, to je sliko in glasbo, temveč hoče razumeti tudi ves dialog in se poglobiti v vsebino dejanja. Ona hoče razumeti besedilo »slagerjev«, ki se pojejo, hoče razumeti vsako besedo, vsak dotvop in odzvojnica zato druga, zaradi dialoga ji nerazumljiva filmska dela. Iz tega razloga se pri nas drugojezični filmi doslej niso mogli dovolj uveljaviti.

Večina nemških filmov pride razumljivo iz Nemčije. Tam se je po političnem prevratu tudi v pogledu filma marsikaj izpremenilo. Rasistična tendenca in Hitlerjev program se hoče deloma uveljaviti tudi v filmski produkciji, toda Nemci začno le uvidevati, da je film eksportno blago in da tendencioznih filmov z malimi izjemami v nobeno državo ne bodo mogli prodati. Zato so sicer za svojo državo izdelali celo vrsto politično programnih filmov, ko so pa videli, da so že njihovi lastni ljudje siti take hrane in da celo njihova publika zahteva od kinematografa zabave in razvedrila, so hitro obrnili jadra in zapuili nazaj v stare vode. Sicer se je iz Nemčije izselilo mnogo producentov, režiserjev, kompozitov in umetnikov židovskega pokolenja, vendar vse te čisto prav odlične moči za film niso izgubljene, ker so se vsi naselili v Parizu, v Pragi, na Dunaju in celo v Ameriki. Na ta način so mahoma oživela druga filmska središča, zlasti Pariz, Praga in Dunaj! V Berlinu pa izdelujejo zdaj zopet celo vrsto lepih in velikih filmov brez vsake tendence, z zgolj zabavnim značajem. Zlasti živahna pa je filmska produkcija v Avstriji. Tako bomo dobili letos precej lepih filmov z Dunaja, nadalje pa iz Pariza in iz Prage.

Glede ameriških filmov

Se bo v letošnji sezoni položaj tako za kinematografe kakor tudi za publiko znatno zboljšal. Ko so ameriške filmske družbe uvideli, da se njihovi filmi zaradi angleškega dialoga pri nas ne morejo uspešno uveljaviti in konkurirati z nemškimi filmi, so sklenile donosati svoje velefilme na naš trg v nemških verzijah. Zato bodo naši odkovalci kina kar naenkrat razumeli govor Grete Garbo, Mauricea Chevalierja, Ramona Novarra, Bustera Keatona itd. Poleg tega je važno, da se je s korekturo filmskega zakona dosegel sporazum z ameriški filmski družbami, ki v pretekli sezoni zaradi težkih kontingentalnih določb filmskega zakona vso sezono niso donesli nič enega svojega filma. Letos torej je spor poravnane, vse ovire so odstranjene in Američani prinesejo filme dveh svojih letnih produkcij, od katerih bodo vsi velefilmi z nemškimi, naši publiko tedaj razumljivim dialogom.

Poleg nemških in ameriških filmov bomo dobili tudi nekaj slovanskih filmov češkega, poljskega in morda še tudi ruskega porekla. Da bo zastopanih tudi nekaj večjih francoskih filmskih del, je tudi že približno stvar. Če vse to reasumiramo, vidimo, da bo na razpolago dovolj filmov in če le gosposkarska kriza ne bo še huje pritislila, si lahko obetamo od jeseni naprej

prav odlično filmsko sezono.

Naš vodilni ljubljanski kino se je v poletnem času pridno pripravil za sezono in tako ima uprava že danes zaključeno celo vrsto najizbranejših filmskih del.

V prvem redu omenjamo, da se bo v prihodnji sezoni predstavila filmski publiko cela vrsta najpomembnejših pevskih kapacitet.

Pevci

Videli in slišali smo svetovno znano pevko dunajske državnice opere Marijo Jeritico v velefilmu »Velika knežinja Aleksandra«. Tenor milanske Skale Lauri Volpi bo debutiral v nemškem velefilmu »Pesem solnce«. Alfred Piccaver bo pel v velefilmu »Pustolovščina na Liduce«. Jan Kieparna bo nastopil letos v dveh nemških velefilmih, od katerih je prvi že dogotovljen in se imenuje »Pesem za Tebe«, drugi film, katerega naslov še ni definitivno, bo izgotovljen do januarja.

Herbert Ernest Groh, znameniti tenor

hamburške opere bo pel v filmu »Pesem o sreči«. Louis Graveur, najslavnejši tenorist newyorške Metropolitanke, bo prvič pel za film v velefilmu »Pustolovščina na Korziki«. Josef Schmidt, znameniti radijski in koncertni pevec, bo pel v dveh filmih. »Pesem, ki obkroža svet« je že dogotovljen in je izzval obdunavanje, kjer so ga doslej videli. Naš dalmatinski rojak Tino Patiera bo pel v velefilmu »Noč v Benetkah«. Slavniti pevec Tito Schippa bo nastopil v francoskem velefilmu »Tango d'amour«. Poleg teh velikih pevskih kapacitet bomo seveda slišali v filmih še naše stare znanke: Jarmilo Novotno, Martho Eggerthovo, Gitto Alpar, Lea Slezaka in druge.

Veliki filmi

Od velikih senzacionalnih velefilmov, ki so vsi že nabavljivi za Ljubljano in deloma že stavljeni na spored, naj omenimo naslednje velefilme: »V znamenju križa«, milijonski velefilm iz dobe preganjanja kristjanov. »SOS ledena gorca«, največji dosežek dr. Fanckov velefilm, posnet v Grenlandiji. »Mata Hari«, velefilm z Greto Garbo v glavni vlogi. »Titanic«, monumentalni letalski velefilm v katerem sodeluje celotno ameriško zračno brodogradništvo. »Tarzan«, velefilm po istoimenskem, tako popularnem romanu. »Congorilla«, velefilm v stilu »Trader Horn«.

Igralci

Od najbolj priljubljenih igralcev in umetnikov so zastopani naslednji v naslednjih filmih: Grete Garbo (»Mata Hari« in »Ljubezna Suzanne Lenox«), Marlene Dietrich (»Plavalaska Venera« in »Visoka pesem«), Franciska Gaal (»Pozdrav in poljub«, »Veronika«, »Skandal v Budimpešti«, »Casanova va Wolfgang jezeru«, »Zena s seksapilom«), Liana Haid (»Finance velik kneza«, »Ljubavni sen«, »Roman ene noči«, »Tajfuna«, »Jesenski manevri«, »Pariško življenje«, »Grad na jugu«, Lillian Harvey (»Caricina podveza«), Brigita Helm (»Lepi dnevi v Aranjuezu«, »Inge in milijone«, »Maratonski tekač«), Elizabeta Bergner (»Morlika« in še en film, katerega naslov še ni znan), Martho Eggerth (»Havajska rožica« in »Ples v Savojcu« obe najnovjši Abrahamovi opereti, »Carjevi« itd.). — Za smeh in kratak čas bo skrbel sloviti komik Vlasta Burian, ki bo zastopal v dveh velikih burkah: »Cesarjev adjutant« in »Junak noč«. Anny Ondra bo zabavala občinstvo kar v 4 burkah in sicer »Polkova hči«, »Gospodična Hoffmanovih pripovedke«, »Vedenje neprernice« itd.

Že septembra meseca bomo videli velefilm »Ekstaza« in v njem našega gledališkega igralca Zvonimirja Rogoza. Ta film je svojevčasno na Dunaju izzval pravcato revolucijo v vrstah filmske publike. Videli bomo Trenkerja v velefilmu »Upornik«, velepinski film dr. Fancka »Kralj Montblanca« z Leni Riefenstahlovo v glavni vlogi, Ramona Novarra v filmu »Sin Indije«, Maurice Chevalierja v filmu »Pripovedke iz spalnice«, Fritza Langa monumentalni velefilm »Oporoka dr. Mabuse«, ljubko Dolly Haas v filmih »Scampolo« in »Mala pustolovka«, Magdo Schneider v filmu »Amor na vrvi«, Harryja Piela v senza-

cionalnih filmih: »Sledovi v snegu« in »Ladja brez pristanca«. Poleg že omenjenih Abrahamovih operet »Havajske rože« in »Ples v Savojcu« ter operete »Carjevi« bodo izgotovljena še naslednja operetna dela »Jesenski manevri«, »Pariško življenje«, »Pri treh mladenkah« in to vse s prvostopsnimi igralskimi in pevskimi močmi.

V naši državi bosta snimana in po nemških produkcijskih družbah izgotovljena dva programna velefilma: »Bosanska rapsodija« z Brigito Helmo, Rudolfom Forsterjem, Szöke Szakallom v glavnih vlogah. Zunanji posnetki za ta film bodo izdelani v Bosni in bodo s snimanjem že kmalu pričeli. Poleg tega bo pri nas izdelan film »Nevesniška puščica«. Za mnogo drugih filmov pa bo zunanji posnetki dogotovljeni na našem Jadranu, ker se je inozemstvo že preprčilo o lepoti naše riviere.

Filmski drobiži

Nov film Marlene Dietrichove. Vršijo se pogajanja glede najnovejšega filma Marlene Dietrichove, ki se bo pričel snimati, čim se umetnica povrne z dopusta. Režiral ga bo zopet Sternberg in v vsebino bo imel življenje ruske carice Katarine. S pripravami za film so že pričeli.

Japonska produkcija ameriških filmov na svetu. Kakor čitamo v ameriških listih, bo tudi letos v pogledu številna napravljenih filmov Japonska na prvem mestu. Izdelala bo približno 800 japonskih ter približno 100 kitajskih filmov. Z ozirom na to veliko število filmov, ki jih Japonska vsakoletno potrebuje, premissljujejo sedaj Američani, kako bi se dala ustanoviti večja ameriško-japonska produkcija na ameriških tleh.

Polja Negri filma v Franciji. Pariška družba Viafilm je angažirala v Parizu bivajočo filmsko igralko Polo Negri za glavno vlogo v filmu »La Savelli«. Film, ki bo napravljen po istoimenskem gledališkem komadu Maksa Maureya, bo predočil ljubavno razmerje cesarja Napoleona III. z znamenito pevko Savelličevjo.

Geza Bolvary pride v Jugoslavijo. Po koncertnih posnetkih in ateljejih v Tempelhofu in Novem Babelsbergu, kjer je znani režiser Geza Bolvary delal svoj najnovejši velefilm »Grad na jugu« z Liano Haidovo in Viktorjem de Kowo, je režiser odpoval z igralci in vsem tehničnim štabom v Jugoslavijo, kjer bodo snimali zunanje posnetke za ta film.

Jeanette Mc Donald filmska partnerica Ramona Novarra. Ko se je te dni nahajala v Londonu znamenita filmska igralka in pevka Jeanette Mc Donald, so ji ponujali angažma pri neki londonski veliki filmski družbi. Umetnica pa je ponudbo odklonila, ker je sprejela pogodbo z ameriško produkcijsko tvrdko Metro Goldwyn, kjer bo v enem svojih prihodnjih filmov partnerica popularnega Ramona Novarra.

Vremenski pregled

Ta teden je bil domala po vsej Evropi teden vremenskih preobratov in tudi pri nas se je vreme na goste spreminjalo. Vročina je takorekoč čez noč menjala, a se kmalu obnovila, pa znova oslaba in se vnovič povečala. Toda suša traja dalje, menda nikjer ni padlo kaj prida dežja, da bi res zaleglo polju in sadežem. Več dežja so dobili po ostalih delih države, a tudi ne povsod v zadostni meri.

Mogočni anticiklon, ki nam je čval vroče in suho vreme v poprejšnjem tednu, se je okrog nedelje temeljito zamajal. Njegovo gospostvo je izpodbijala najprej velika ruska depresija, ki je s svojim ogromnim vetrovnim vrtnicom, to se pravi, z njegovo mzapadnim sektorjem, potegnila nase mrzli zrak prav iznad severnih polarnih krajev ter ga zagnala čez vzhodne predele srednje Evrope in čez Rusijo. Spričo tega se je silno shladilo v vsem vzhodnem delu našega kontinenta; v osrednji in tudi južni Rusiji je zavladal nenadoma hlad kakor pozni jeseni. V toku nedelje je ta hladna poplava dosegla naše kraje ter drla dalje na Jadransko morje. Zato se je tako nenadoma shladilo in v našem Primorju je divjala huda burja, kakor da nismo sredi avgusta, marveč jeseni. Ali ozračje je bilo suho, dasi zelo vroče, zračni tlak je stal visoko in ohladitev nam ni mogla povzročiti znatnejših padavin, dasi bi tako silno pravi prišla. Samo pooblašilo se je z nizkimi, nedolžnimi oblaki, v ponedeljek pa se je zopet zmoglavosivo prismežalo sonce. Za odmakajočo se rusko depresijo se je zopet ojačal anticiklon ter nam naklonil obnovo vročine v začetku, ali brž mu je zapretila nova nevarnost z druge strani.

Z Atlantskega oceana se je namreč med tem približala nova depresija ter pričela posegati v vremenske razmere na celini, potiskajoč anticiklon proti vzhodu. V torek, na praznik, je dosegel njen vpliv naše kraje, sprožil jug in nam naklonil pod večer manjši naliv, ki pa je zopet izsušeno zemljo samo nekoliko podražil. Zadel nas je samo nekakšen obrobni zaliv depresije, ki je z veliko naglico odrzel mimo, glavna depresija je ostala še tam nad oceanom in se sredi tedna še ojačila. Odtlej smo v mejnem pasu med anticiklonom, ki se je umaknil nad južno Evropo, ter atlantsko depresijo, ki je mogla v četrtek poslati še en svoj zaliv čez srednjo Evropo, v celem pa poganja čez celino samo topli južnozpadni veter, ki napoveduje dež, pa ga vendar tako dolgo ne prinese. V prehodnem pasu je slabo, presuho, dasi močno spreminljivo; še bolj suho vreme imajo seveda dalje na jugu, zlasti v Španiji kjer anticiklon že dolgo gospostuje brez sprememb. Nasprotno pa je imela tudi v tem tednu severna polovica Evrope z Rusijo vred več dežja in neprimerno bolj hladno vreme. Končno bo seveda gospostvo depresije seglo v polni meri do nas in potem bo konec suše, pa tudi vročih dni in poletja.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

MALI OGLASI

Službo dobi

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (1)

Dekle

pošteno in krepko, tudi začasno sprejemljiva v gospodstvu. Ponudbe na ogled »Jutra« pod sifro »Kotak« nastop l. 24139-1

Natakarica

dobi stalno službo. Naslov v ogledu »Jutra« 24181-1

Moškega ali ženskega

karjerno moč za izdelavo prečiščene vode. Ponudbe na ogled »Jutra« pod »Dober zvečer«. 24282-1

Lesnega

manipulanta brezneza, po možnosti ne oženjenega, dobrega rešnarja, povsem zmožnega prejemanja javnega okrožnega in reznega blaga, vsakega pisarniškega del na zbiranju, se takoj po etop. lema industriji na dežel. Ponudbe z nevedbo zahtevkov in curriculum vitae poslati na ogled »Jutra« pod značko »Vestene«. 24450-1

Kmečkega delavca

mladega, ki je vajen vseh kmečkih del sprejemne hrane in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Franc Konjevič, Stražišče pri Kraulju. 24543-1

Siviljo

iskem za otvoritve skupnega salona. — Ponudbe na ogled »Jutra« pod značko »Moda«. 24600-1

Avtomehanihca

samostojnega, ki ima večletno prakso v vseh avtomobilskih opravilih, sprejemljiva »Kotak« ponudbe na ogled »Jutra« pod značko »Samostojni«. 24611-1

Kuharico

ki je že bila v kakih boljših gostilniških kuhinj, zmožna samostojne kuhe in pripravljanja menihovih jedi sprejemljiva »Kotak« ponudbe na ogled »Jutra« pod značko »Samostojni«. 24611-1

Vajenca

staro 17 let, se želi izobiti šolanje, kjer bi imela možnost službe. Naslov pove ogled »Jutra« 24612-44

Dekle

staro 16 let, želi mesto oženke v trgovini mešane blaga. — Naslov pove Hedvika Ebner, Sv. Jurj ob Taboru. 24611-44

Vajenca

iz dobre hiše, z meščanskim šolom, sprejemljiva v večji trgovini z mesečnim blagom na delo. — Oskrbne in stanovanje v hiši. Naslov v ogledu »Jutra«. 24358-44

Učenka

sprejema začetkom letošnje jeseni v oktobru trgovina mešane blaga Engeman Viktor, Smartno v Ljubljani. Dikajine meščanske šole imajo prednost. 24391-44

Kovaškega vajenca

zdravega in močnega sprejemljiva vprašati se pri Janezu Krašovecu, kovaški mojster, Tomšičev pr. Ig. — Studeneč pri Ljubljani. 24559-44

Službo išče

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (2)

Maldo dekle

priljubljiva, izučena v šoli, ter vajeno finih šivnih opravil in vseh hišnih del. Iste meseca nastarije ali oženke. Dopise na ogled »Jutra« pod sifro »Devetnajet let«. 24426-2

Prodajalka

starejša moč, dobra manufakturištica, išče mesto za »Kotak« ali »Kotak«. — Ponudbe na ogled »Jutra« pod »Dobra manufakturištica«. 24479-2

20letni fant

iskem službo natakarja — kot začetnik. Gre tudi kot raznašalec. Po pokliče je pripravljen pomočnik in je že po dobrih značajih. Naslov pove ogled »Jutra«. 24498-2

Pošteno dekle

ki je alibivala samo v boljših hišah, išče mesto hotelske oboarice. Ponudbe na podru. »Jutra« Maribor pod »Sobarica«. 24389-2

Dobra gospodinja

erednih let, vajena vsega dela. Dobra kuharica, poštena in verčna. Želi mesto pri samostojnem gospodstvu ali vedova s star otroci. Naslov pove ogled »Jutra«. 24264-2

500 Din nagrade

dam onemu, ki mi preškrbi službo trg. pomočnika. Ponudbe na ogled »Jutra« pod sifro »Manufakturištica«. 24405-2

Izurjen sladničar

iskem službo v 1. septembrom Naslov v ogledu »Jutra«. 24390-2

Izurjena šivilja

za fina oblake gre od 20 Din dnevno. Ponudbe na ogled »Jutra« pod »10.444«. 24679-2

Kontoristinja

večela vseh pisarniških del in samostojnega knjigovodstva išče namestništva. Ponudbe pod »Samostojna in zmožna« na ogled »Jutra«. 24572-2

Fant

zdrav, krepak, 20 let star, sprejemljiva kovaškega dela, išče službo kot kovač. Ponudbe pod »Kovač« na ogled »Jutra«. 24397-2

Mladenka

stara 15 let, z 2 razredi meščanske šole, želi službo prodajalke v kakih pekarni ali kaj sličnega. Naslov pove ogled »Jutra«. 24398-2

Gospodična

školovana, krepka, priprava in poštna, zmožna samostojnega gospodinstva in kuhe, proš se za mesecnega gospodinstva in kuhe, proš se za mesecnega gospodinstva in kuhe, proš se za mesecnega gospodinstva in kuhe. Dopise na ogled »Jutra« pod »Dobra gospodinja 11«. 24107-2

Potniki

Kdov išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (7)

Rabljen voz

(zapraviševko) kupim. — Gosilna Francaja — Koidovska ulica št. 27. 24602-7

Otroški voziček

dobro obranjen, kupim. Naslov v ogledu »Jutra«. 24306-7

Tri traverze

kupim po 7,75 mtr. — Ponudbe na »Traverze« na ogled »Jutra«. 24170-7

Porcelanaste ploščice

15 krat 15, lahko slabše vrste, kupim do 1200 ploščice za oblaganje hladilnice. Ponudbe s cenami na Kozlevar. Šostanj. 24583-7

Auto, moto

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (10)

Železen štedilnik

(mizal) dobro obranjen, pro. mizal, Naslov pove ogled »Jutra«. 24667-4

Ročni voziček

(cizla) poceni napredaj. — Naslov v ogledu »Jutra«. 24474-4

Štedilnik

skoro nov, poceni prodaj M. Rojce, Zvoarska ul. 11 24508-6

Dalnogled

enovečni, napredaj po zelo ugodni ceni. Naslov pove ogled »Jutra«. 24394-6

Železno pečico

(zapraviševko) in železno štedilnik, malo rabljen, po ugodni ceni prodam. Na slovo pove ogled »Jutra«. 23646-6

Cvetiči oleandri

napredaj na Vodovodni cesti 86 — Zeleniške hiše 24279-6

Otroški voziček

globok, zelo dobro obranjen, za Din 500.—, in stajica 24443-6

Kupim

Ogledaj trg. značajja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za sifro 5 Din. — Ogledaj socialnega značajja vsa ka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (7)

4000 Din

popolnoma zanesljivi stran, ceno za dobo 2 mesecev, mu dam obresti 400 Din. — Naslov v ogledu »Jutra« pod značko »Zanesljivo 282«. 24445-16

25.000 Din posojila

iskem na posojilo. — Ponudbe na ogled »Jutra« pod sifro »Dobro jamstvo«. 24277-16

10—15.000 Din posojila

iskem trgovca proti mesečnemu odplačevanju. Ponudbe na ogled »Jutra« pod sifro »25«. 24641-16

Ločena gospa

podjetna, priljubljiva, želi premernega boljšega družabnika s kapitalom, ali sama pristopi kot taka. — Ponudbe na podru. »Jutra« v Celju pod »Restavracija ali trgovina«. 24113-16

Knjižico

Mestne hranilnice Ljubljane z vlogo 100.000 Din prodam. Ponudbe na ogled »Jutra« pod sifro »100.000 takoj«. 24495-16

V najem

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (17)

Motorno kolo

350—500 ccm. kupim. Ponudbe z nastančimi na redihmi pod »Moto Maribor« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 24390-11

Kolesa

za besedo. Ogled socialnega značajja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za sifro 3 Din, ostrova 5 Din. (11)

Moško kolo

malo rabljeno, kupim. — Šelenburgova 6, vrsta 8. 23744-11

Kapital

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za sifro pa 5 Din. (16)

Gospa

srednje starejši prosi do broščeno osebo posejila 2000 Din. Gre z dodatni cenami in službo, da omenijo lo odela. Dopise poslati na ogled »Jutra«. 24351-16

Kdo posodi

popolnoma zanesljivi stran, ceno za dobo 2 mesecev, mu dam obresti 400 Din. — Naslov v ogledu »Jutra« pod značko »Zanesljivo 282«. 24445-16